

Naročnina

Dnevna izdaja

za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Ju-
goslaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 D

SLOVENEČ

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov

1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem q
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljke in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rekopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravljalstva št. 2992

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevu št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Za grudo

Ko je »Slovenec« sprožil v svojem uvod-
niku »Naša vasa« nad vse aktualno vprašanje
našega naroda, se je pokazalo, kako potrebni
smo bili vsi odkrite in jasne besede o rani,
ki gloje čedalje bolj naše telo.

Ni brezpredmetno, če se o tem vprašanju
še nadalje mirno in brezpristransko razpravlja.
Objektivnost in izvajanje je predpogoj
uspešnosti te ankete. Kmečko vprašanje, ko
se je zdelo dosedaj veliki večini slovenske
inteligence specialno stanovsko, je postalo v
tej dobi nujno narodnostno vprašanje.
Iz tega vidika moramo presoati dosedanje
stanje našega kmečkega ljudstva in obratiti
svoj pogled na bodočnost.

V nekaterih člankih že so pisci opozarjali
na eno najhujših ran, ki je tudi najočividnejša
in točno po statistiki ugotovljena, to je izselje-
vanje v tujino. Jaz bi opozoril v naslednjem še
na neko rano, ki je za nas v gotovem nevarnost,
da bodo ostali kmečki domovi brez gospo-
darjev, polja malo kultivirana in gozdovi brez
negovalcev.

Beg iz kmetov v mesta se nam kaže v
dveh oblikah. Prva je v tem, da se rekrutira
iz našega kmeta tako zvano kmečko delavstvo,
druga pa v tem, da zasedajo nižje državne ka-
kor tudi zasebne službe kmečki sinovi.

Naše delavstvo, kar ga je profesionalnega,
silno trpi radi tako zvanega kmečkega delav-
stva. Fantje in dekleta se vozijo z vlakom na
delo, ponekod hodijo peš v eno, dve uri odda-
ljeno tovarno. Pri tem so kljub temu ob do-
mači hrani in postelji. Denarja po navadi ne
dajo veliko iz rok. Vsi ti delavci morajo de-
lati za mal denar, dočim profesionalni dela-
vec za isti denar, s katerim se mora hraniti z
družino in povrh skrbeti tudi za obleko, de-
lati ne more. V nekem slovenskem mestecu
plačuje neka tovarna sramotno nizko svoje de-
lavce. Delavci bi lahko zahtevali poviške
mezd, toda v glavnem so uslužbenci pri pod-
jetju kmečki delavci, ki za isti denar lahko
izhajajo.

Kmečki fantje silijo v mestne službe,
vsakdo bi bil rad, če že ne obrtnik v mestu, pa
saj mestni stražnik, orožnik, mitničar in tudi
mesto sluga pri kateremkoli podjetju bi spre-
jel. Ta pojav se opaža čedalje pogostjeje.

Vzroki so pri vsem tem begu v mesta raz-
lični: eni so isti kot pri izseljevanju v tujino.
Kmečki dom postane premajhen za vse, zem-
lja jih ne more preživljati. Davki, ki moré
našega kmeta, strašijo mladino. Donos kme-
čkega posestva pa je vsako leto negotov, odvi-
sen od dobre ali slabe letine. Vzroki pa so
tudi privlačnosti in zabave, ki jih nudijo me-
sta, povečane zahteve na življenje, liberalni
svetovni nazar ali boljše rečeno materialistič-
no mišljenje.

S tem, da visi kmečko delavstvo s prehra-
no in s stanovanjem še vedno na domu, je se-
veda evidentno, da lahko dela za primeroma
nižjo mezd kot profesionalni delavec, ki mo-
ra z isto mezd skrbeti za popolno prehrano
in obutev sebi in družini. Profesionalno dela-
stvo vidi v tem zmanjšanje svoje sile.

Isti problem nastane pri lovu za nižje
službe po mestih. Nihče ne bo tajil, koliko je
v mestih ljudi, ki so zadostno kvalificirani, a
ne morejo dobiti zase nikake primerne službe,
dočim se šestokrat zgodi, da na njim primerno
mesto stopi človek, ki bi lahko živel iz drugih
sredstev. Danes niso redki slučajji, ko zapu-
ščajo svoj dom poklicni obrtniki, čevljarji,
mizarji, krojaški in drugi mojstri in pomoč-
niki, da v mestu zasedejo dasi ne manj težko
službo, a tako, ki bi več »nesla«.

Vse to kaže naše kmečko vprašanje še v
žalostnejši luči, kajti odtujevanje od rodne
grude, nujno vodi do odtujevanja od naroda
in do njega propadanja.

Spričo vseh teh pojavov je zadnji čas, da
se zasedi lopata v delo. Prikleniti narod k
grudi, ko jo zapušča ena masa in zaježiti ta
neurnik je problem vseh problemov, je vpra-
šanje fizičnega in moralnega zdravja našega
naroda, problem njegovega obstoja kot osobit
narod, kajti sicer postane brezlična proletar-
ska masa.

Krivda, da je prišlo do tega, leži v vzrokih,
ki so jih prejšnji člankarji navajali. Mesto s
svojimi zabavišč in življenjem, ki se od kme-
čkega bistveno razlikuje, je za sodobno kme-
čko mladino magnet. Kino, gledališče, mo-
derni plehki zabavne vlečje marsikaterega
za seboj v mestni babilon.

Naloga gospodarstvih in kulturnih dela-
cev je, da se zastavi vsa zakonodaja, vse kul-
turno in gospodarsko naše delo v to, da se
zaježi odtok zdrave kmečke krvi iz nedrži
naše zemlje v veleumstvo in tujino!

Naše organizacije bodo morale v tem
pravcu usmeriti vse svoje bodoče delovanje.
Treba je kmečki mladini vcepiti tisto veliko
ljubezen do slovenske zemlje, ki ne pozna
strahu pred napori, ki zna kljubovati še tako
velikim nevarnostim in ume prenašati žrtve za-
radi bodočnosti naroda.

Da ta miselnost zopet zavladava, mora sto-

Sv. stolica in malteško vprašanje

(Od našega rimskega dopisnika.)

Rim, 14. junija. Spričo neresničnih trditev, ki
jih širi svobodoljubno prebivalstvo, katero skuša
demoralizirati in odtrgati od njegovih tradicij z
borbo proti škofom in z ljudstvom zraščeni duhov-
ščini. Strickland je v svoje politične namene sku-
šal ustanoviti malteško narodno cerkev, njegovi
agenti propovedujejo odepitve od Rima, on širi
namenoma protestantsko karitativno propagando,
kliče v deželo protestantske redove, podpira angle-
ški labouristični socializem in je prvi na Malti
začel kulturni boj zoper katoliško cerkev, duhov-
ščino in katoliško tradicijo. Le zaradi tega ne pa
zaradi političnega jezikovnega spora sta bila škola
msgr. Caruana iz La Valette in msgr. Gonzi iz
Gozza prisiljena proti Stricklandu nastopiti. Le v
skrbni za večni blagor duš sta bila primorana za-
groziti s cerkvenimi kaznimi možu in stranki, ki
po tisočletnem verskem miru na otoku ogroža ka-
toliško dušo in značaj prebivalstva in ga skuša iz-
trgati iz njegovih tradicij, na katerih je zgrajeno
njegovo katoličanstvo.

Politična stran vprašanja se sv. stolice ne tiče

Nacionalen problem Malte obstoja najmanj
eno stoletje. Da li so Maltežani potomci Fenicianov,
potem pa poarabljani, danes pa predstavljajo neko
čisto osobito narodnost, to se svete stolice niti naj-
manj ne tiče, kakor se je ne tičejo prizadevanja
onih, ki Malto prištevajo k romanski, oziroma ita-
lijanski jezikovni in kulturni sferi. Ta spor ne ob-
stoji šele od letos, ampak je star že sto in trideset
let, ko so Angleži pod Nelsonom otok odvzeli Fran-
ciji, ki ga je bila iztrgala Malteškemu redu. Rešen
je bil leta 1921, ko je Anglija dala otoku ustavo,
ki v svoji veliki liberalnosti priznava tako italijan-
ščini kakor angleščini in malteščini (ki radi naj-
manj osemstoletnega vpliva romanstva na otoku ita-
lijansčini zelo sliči in velja kot njeno narečje) ena-
ke pravice. To je edino dejstvo, ki za Cerkev na
Malti obstoja, dočim borba, ki se je po letu 1921
začela med italijansko narodno stranko in lordom
Stricklandom, ki skuša otok potom malteške avto-
nomistične stranke odtegniti vplivu romanske kul-
turne sfere in ga polagoma poangličniti, Cerkev
neposredno ne zadeva in se vanjo kot tako nikoli
ni vmešavala.

Cerkve se tiče protikatoliško delovanje Stricklanda

Da je bila Cerkev primorana poseči od svoje
strani v spor lorda Stricklanda z ogromno večino
prebivalstva, tega je kriva protikatoliška in Cerkv
sovražna politika lorda Stricklanda, ki je v svoji
borbi za ustvarjenje in gojitev malteščine in pre-
pojitev otoka z anglikanstvom v nasprotju z ro-
mansko nastrojenim prebivalstvom občutno žalil
katoliška tradicionalna čustva ljudstva, ker ta
brezobzirni, od vsake narodne podlage popolnoma
izkoreninjeni (mali mu je pristna Italijanka, oče
pa Irec) in čisto racionalistično-framasonsko vzgo-
jeni, vrh tega po diktaturi stremeči stremuški po-
litiki nima niti najmanjšega smisla za bistvenost
naroda in za fine in delikatne vezi, ki narod spa-
jajo z religijo.

Da je Strickland začel borbo proti ustavno za-
jamčenim pravici italijanščine in javnem življe-
nju, to se svete stolice ne tiče, kakor se je ne tiče
flagrantno ustavolomstvo, ki ga je lord Strickland
zagrešil s tem, da je čisto proti ustavi volitve si-
strial in uvedel brezustavno stanje, prevarajoč z ne-

resničnimi poročili g. MacDonald. Pač pa je s tem
ogorčil svobodoljubno prebivalstvo, katero skuša
demoralizirati in odtrgati od njegovih tradicij z
borbo proti škofom in z ljudstvom zraščeni duhov-
ščini. Strickland je v svoje politične namene sku-
šal ustanoviti malteško narodno cerkev, njegovi
agenti propovedujejo odepitve od Rima, on širi
namenoma protestantsko karitativno propagando,
kliče v deželo protestantske redove, podpira angle-
ški labouristični socializem in je prvi na Malti
začel kulturni boj zoper katoliško cerkev, duhov-
ščino in katoliško tradicijo. Le zaradi tega ne pa
zaradi političnega jezikovnega spora sta bila škola
msgr. Caruana iz La Valette in msgr. Gonzi iz
Gozza prisiljena proti Stricklandu nastopiti. Le v
skrbni za večni blagor duš sta bila primorana za-
groziti s cerkvenimi kaznimi možu in stranki, ki
po tisočletnem verskem miru na otoku ogroža ka-
toliško dušo in značaj prebivalstva in ga skuša iz-
trgati iz njegovih tradicij, na katerih je zgrajeno
njegovo katoličanstvo.

Poročilo mons. Robinsona

Sveta stolica je ta spor gledala ves čas mirno
in brezpristransko in zgolj z vidika najvišjih reli-
gijskih interesov. Poslala je končno v sporazumu
z angleško vlado na Malto svojega apostolskega
vizitatorja, lra mons. Robinsona. Mons. Robinson
je poročal v smislu, skrajno neugodnem za svobo-
domisla, protestantizatorja in nasilneža Strick-
landa. Ugotovil je, da je Strickland začel protika-
toliški kulturni boj v svoje politične namene, žalil
episkopat in sumnič ter obrekuje sveto stolico
samo. Nato je sveta stolica angleški vladi sporo-
čila, da more verski mir na otoku nastopiti le,
če se Strickland kot fanatičen sovražnik katoliške
cerkve ter katoliškega duha in čustev ljudstva od-
strani.

Sveta stolica goji najprisrčnejša čustva do Velike Britanije

Od tedaj so se razmere na otoku uprav ne-
znosno zaostrele. Danes je v La Valetti zbrano vse
angleško sredomorsko brodogradje. Sveta stolica pri
tem ostaja mirna, nepristranska in dostojanstvena.
Laž je, da sveta stolica podpira na otoku italijan-
ski nacionalizem ali celo fašistično propagando.
Sveta stolica je še nedavno ob priliki odzivne
kralja Jurija in angleškega romanja v Rim dala
izraziti svojim prisrčnim čustvom do Velike Brita-
nije. Sveta stolica ve ceniti velik pomen dobrih
odnosov z angleškim svetovnim imperijem. Sveta
stolica ne želi prekinjenja diplomatskih odnosov
z državo, ki je izvedla popolno emancipacijo kato-
ličanov in štiti katoliško misijonsko in kulturno
delo po vsem svetu. Sveta stolica se ni vmešavala

in se ne bo v borbo za ustavo na Malti. Ustavila
pa se je in se bo vsakemu poizkusu protestantizi-
ranja katoliškega otoka, vsakemu poizkusu izpod-
kopavanja avtoritete škofov in domačega kle-
ra in vsakemu demoraliziranju prebivalstva po
svobodoljubni propagandi.

Sicer pa tudi ni res, da so odnosi med Va-
tikanom in vlado g. MacDonald slabi. Res, da je
angleški poslanik pri Vatikanu prestavljen v Čile,
poslaništvo pa je ostalo in vodijo se tudi dalje raz-
govori med Londonom in Vatikanom, da se spoi
likvidira. Kakor Vam morem popolnoma avtentič-
no sporočiti, se ti razgovori ne vedejo samo v naj-
bolj prijateljskem tonu, ampak obetajo tudi ugoden
rezultat, ker tudi Velika Britanija absolutno noče
spora s sveto stolico, dobro vedoč, kako bi to
škodovalo njeni poziciji v svetu in v njenih domi-
nijah pa njenim velikim interesom povsod.

Iredentistično propagando na Malti je izzval Strickland

Na Malti sami je sedanji guverner general
Ducane prestavljen na vindvardske otoke v isti
lastnosti, na njegovo mesto pa imenovan sir Luke,
ki je bil nekdanji vrhovnega komisarja v Pale-
stini. Lord Strickland je pozvan v London. Strick-
land skuša svojo nespametno politiko na otoku za-
govarjati z nevarnostjo italijanske iredentistične
propagande. Resnica pa je, da je to propagando
izzval on, lord Strickland. Pred njim ta propagan-
da ni eksistirala. Malta, ki je ena najbolj pasivnih
dežel na svetu, živi od bogate Anglije. Le norcu
more priti na pamet, da bi se Malta ločila od An-
glije. Pač pa je Strickland s svojo protinarodno,
proti ljudsko in protikatoliško politiko dal fašizmu
dobrodošle povode, da je začel importirati ireden-
tistične ideje, ki pa so tudi danes še brez resnega
pomena in učinka. Anglija more iredentizem za-
dušiti še danes v začetku popolnoma, če odstrani
diktatorja Stricklanda.

V dobro poučenih višjih cerkvenih krogih se
zatrjuje, da je kljub skrajno napetemu položaju
opaziti znamenja, da bo angleška vlada Stricklan-
da tudi res odstranila.

Nespametna politika

Politika Stricklanda, ki je v času, ko ima Ve-
lika Britanija pereče probleme v Indiji, Egiptu,
Palestini, v vseh arabskih deželah pa celo na oto-
ku Cipru, provociral še spor s katoliško hierar-
hijo, se obsoja v vseh treznomislih političnih
krogih Anglije kakor tudi na Irskem in v Kanadi.
tembolj, ker je tudi dal povod, da se je vmešaval
v ta problem še fašizem, ki skuša malteško zade-
vo izrabiti zase. Tak mož ne spada na tako za
Anglijo vitalno važno mesto kot je Malta.

Kralj in kraljica na razstavi nar. vezenin

Belgrad, 17. jun. AA. Davi ob 10. sta Nj. Vel.
kralj in Nj. Vel. kraljica v spremstvu maršala
dvora generala Dimitrijeviča, dvorske dame ge.
Eleonore Švrljigove, generala Stojanoviča, adju-
tanta Nj. Vel. kraljice podpolkovnika Pogačnika in
polkovnika Krstića posetili v domu Kola srbskih
sester razstavo narodnih vezenin in tkanin. Raz-
stavo je priredil zavod za pospeševanje zunanje
trgovine v ministertvu za trgovino in industrijo s
sodelovanjem Kola srbskih sester in g. Bergerja,
ravnatelja etnografskega muzeja v Zagrebu. V ime-
nu ministertva za trgovino in industrijo so sprejeli
visoke goste načelnik dr. Steinmetz, dr. Tomšič,
Grgašević in Berger. Minister za trgovino in indu-
strijo ni bil navzoč pri sprejemu, ker je obolel. V
imenu Kola srbskih sester je Veličanstvi sprejel
glavni odbor s predsednico Grujičko. Belgrajsko
žensko društvo je zastopala ga. Olga Barlovac. Pri
vrodu je ga. Grujička izročila Nj. Vel. kraljici šo-
pek rož, ki ni bil povit z vrvice, marveč z lepe
starinske pečo iz zbirke ge. Mogan. Veličanstvi sta
si z velikim zanimanjem ogledala razstavljene ve-
zenine in tkanine ter sledila tolmačenjem zastop-
nikov ministertva za trgovino in industrijo. Naloga
te razstave je pospešiti ljubezen za domačo umet-
nost in za vezenine sploh, ki so zbudile tudi v ino-
zemstvu veliko pozornost. Nj. Vel. kralj se je laska-
vo izrazil o razstavi in pozval izdelovalce, naj se
še z večjo voljo posvečajo tem izdelkom, tako da
bodo postali visoko-umetniški. Nj. Vel. kralj se je
zanimal za te vrste proizvodnje in posameznih kra-
jih, o načinu prodaje doma in v inozemstvu. Nj.
Vel. kralj in kraljica sta si vsak oddelek ogledala
dvakrat. Visoki gosti so tokom ogleda izbrali in
kupili večje število razstavljenih predmetov.

ske carinske unije in če bi se mogle ustanoviti Zdu-
žene evropske države, bi bilo gotovo, da bi Amerika
hitro odnehala. Francija bo vsekakor morala svoje
tarife prilagoditi ameriškim.

Katastrofalen polom na newyorški borzi

Posledica ameriške zaščitne carine — V enem dnevu izgubljenih 280 milijard dinarjev

Newyork, 17. junij. x. Predsednik Hoover je
v torek popoldne podpisal novi ameriški carinski
zakon. Novi carinski zakon stopi v veljavo o pol-
noči od torka do srede. Toda že one ladje, ki bodo
v torek zvečer po 17.30 newyorškega časa dosepele
v pristanišča, bodo morale svoje blago dati zacari-
niti že po novem carinskem zakonu.

Newyork, 17. junij. x. Vsa prizadevanja,
prikriti ameriško gospodarsko krizo, so se zo-
pet naenkrat izjavila s paničnim polomom
efektne borze in vseh blagovnih tržišč in ni
nobenega upanja več, da bi se gospodarstvo
moglo popraviti do konca leta. Včerajšnja baiese
se tudi ni začela iz vrst bank in borznega sveta,
temveč radi obširnih oddaj s strani občinstva. Že
v predborzi so znašale izgube do 22 točk. Kurzne
izgube, največje od 11. novembra 1929 dalje, zna-
šajo povprečno skoro 4,6 točk za vse papirje. Po-
sebnost so bile prizadete bančne vrednosti. Skupna
zguba ameriškega narodnega premoženja je
dosegla skoro 5 milijard dolarjev (280 milijard
dinarjev). Nad 300 gospodarskih vrednot je do-
seglo rekordno nizko stanje. Na produktni borzi je
dosegla cena rži tako nizko stanje, kakršnega že ni
bilo od leta 1900 dalje. Cena ovsa pa je padla na
stanje iz leta 1913. Ostali produkti pa so dosegli
najnižje stanje v letošnjem letu. Samo cena cina se

piti vsa naša inteligenca iz dosedanje rezerve
na delo, za okrepitev našega kmečkega stanu,
ki je podlaga narodu in državi pa globokemu
verskemu in npravnemu življenju. Država pa
nab obrne vso svojo skrb na to, da se izbolj-
šajo eksistenčni pogoji kmetskega stanu.

B. V.

Italija v škripcih

Rim, 17. jun. AA. »Giornale d'Italia« prinaša
obširen članek o merah, ki naj jih Italija podvzame,
da se ubrani težkih posledic, ki jih lahko prizade-
nejo italijanski trgovini nove carinske tarife Zedi-
njenih držav Severne Amerike. List pravi, da je po-
trebno složno delovanje vseh faktorjev, da obranijo
državo pred škodo, ki jih nove ameriške tarife la-
sko prizadenejo italijanski kmetijski in industrijski
produkciji. V tem pogledu Italija tudi že zdaj stoji
slabo, ker je njena trgovinska bilanca z Zedinjenimi
državami severne Amerike leta 1929 za 1896 mi-
lijonov lir pasivna. Nadalje pravi list, da si mora
Italija najti in zagotoviti velika tržišča za svojo
produkcijo, zlasti v Aziji in Južni Afriki, kjer so
naše tržišče za eksport tudi Velika Britanija, Nem-
čija in Zedinjene države Severne Amerike. Italija
mora biti pozorna, da ne bo izločena iz eksportnih
tržišč.

Glasovi francoskih listov

Pariz, 17. junija. x. Novi ameriški carinski
zakon je povzročil soglasne proteste vseh pariških
listov, ki so zahtevali, da naj skupno zatirana Evro-
pa z gospodarsko združitvijo da skupen odgovor.
Edino evropska gospodarska unija more jen-
kije spametovati. Ravnatelj francoskega poljedel-
skega urada za inozemsko trgovino izjavlja v »L'
Oeuvre«, da mora novi ameriški carinski zakon
imeti katastrofalne posledice za francoski eksport
v Ameriko. Če bi po želji Brianda prišlo do evrop-

Čemu je potoval grof Bethlen v London

(Od našega posebnega dopisnika.)

London, 15. junija 1930.

Danes je dospel semkaj grof Bethlen, madžarski ministrijski predsednik. Oficialno bo sprejet pri vladi in kralju. Pozornost je vzbujalo, da je bil že več tednov njegov obisk napovedan od izvestnega angleškega časopisa, tako, da se je moral nazadnje že vsak vprašati, kaj je prav za prav vzrok Bethlenovega prihoda na Anglesko. Po vsaj priliki bo pravila sledeča razlaga:

Najverjetneje je, da grof Bethlen prihaja v London, da dobi angleško posojilo. Dobro je znano, da Horly-Bethlenova vlada nujno rabi denarja, da prepreči gospodarsko krizo, ki grozi deželi. V četrtki sta v parlamentu v Budimpešti dva konservativca dr. Karel Wolf in grof Franc Hunyadi v tem smislu govorila, da je sedanji položaj dežele podoben onemu iz leta 1918. Oba govornika sta opozarjala, da po mnogih krajih ljudstvo strada, in da se bo samo po sebi vrglo v skrajni socialističen ali celo komunističen tabor, ako ne bo država nudila hitre pomoči. To je dobro orožje v rokah grofa Bethlena, ki bo brez dvoma uporabil sedaj, ko išče posojila v Angliji, ki se še vedno boji možnosti boljševiške ekspanzije na Evropo. Govori se o 13 milj. funtov sterlingov, ki naj bi jih dobila Madžarska.

Naj omenim, da so znali Madžari izvrstno privariti Bethlenov prihod. Stvorili so poseben odbor, takozvane Anglo-ogrške družbe, kateremu načeljuje lord Bearsted. V odboru so kardinal Bourne, lord Chilton, Esmond Harmsworth, sin lorda Rothemera, dalje bivši državni tajnik Rothschild in ugledna poslanca delavske stranke Kenworthy in Snowden. Torej finančniki, industriji, zastopniki cerkve, banke in vladajoče socialistične stranke, vsi ti skupaj naj s primerno podporo časopisja zagotovijo Bethlenu uspeh.

Vendar je treba poudarjati, da vsi socialisti ne goje tako toplih simpatij za grofa Bethlena, kakor gospod Filip Snowden. Nasprotno, gotovo del časopisja piše jako rezervirano o njegovem prihodu, tako na primer izraža »Independent Labour Party« upanje, da Mac Donald in državni zakladničar Snowden ne bosta podprla teroristične diktature na Ogrskem.

Dobiti kar moč ugodno in izdatno posojilo, je torej pravi namen Bethlenovega prihoda v London. Da bo pa pri tem skušal merodajne kroge zainteresirati tudi za svoje revizionistične cilje, je jako verjetno. V tem smislu vsaj že dolgo let piše lord Rothemere v svojih listih, ki so ba sedaj ob prihodu kralja Karola na romunski prestol podvojili svojo propagando. Vendar pa je gotovo, da bo to le stransko vprašanje pri Bethlenovem obisku v Londonu, ker se bo delavska stranka zelo čuvala započeti tozadevno kako akcijo, ki bi namah porušila vse ravnotežje v srednji Evropi.

Problem brezposelnosti v Nemčiji

Berlin, 15. junija.

Kakor v Angliji, tako je tudi pri nas v Nemčiji vprašanje brezposelnosti tisti problem, ki obvlada trenutno vse naše politično, gospodarsko in socialno življenje. Vprašanje samo na sebi ni novo. Takoj po dobi inflacije in po stabilizaciji marke je prišla nemška industrija v težak zastoj, kajti inozemska konkurenca se je vedno bolj občutila na mednarodnem trgu in — da povem odkrito — tudi na našem domačem notranjem nemškem trgu je pričelo tuje blago izpodrivati domače produkte. Mnogo tovarn je moralo zmanjšati svoj obrat. Velika podjetja, ki so med vojno in tudi še po vojni zaposlila ogromno delavstva, so postavile na cesto na tisoče ljudi. Z izgubo Lorene je Nemčija izgubila večino svojega železa, prav tako tudi v Šleziji. Poslej mora nemška industrija večino železa avazati. Zaradi tega je nemška produkcija na mednarodnem trgu postala razmeroma dražja kot pred vojno.

Vendar pa ne bi prišli nikdar v tako težek položaj in ne bi imeli čez pol drug milijon brezposelnih, kakor jih imamo sedaj, ako bi bil položaj Rajha v ostalem isti, kot pred vojno. Mi smo izgubili kolonije, ki so bile naš najboljši odjemalec, tako za industrijske nadprodekte, kakor za človeški material. Prav tako se je ustavil po vojni nemški dotok v južno in zlasti v severno Ameriko. Danes nimajo nemški brezposelni nobene možnosti, da bi iskali zaslužka izven matere dežele. In ker jih domovina ne more pustiti, da bi umirali na cesti, zato je najakutnejše za vsako vladno, kako rešiti težavni brezposelni problem v mejah proračunske možnosti.

Razumeli bode, da ogromne podpore, ki jih daje država brezposelnim, strašno obremenjujejo proračun. Na drugi strani se produktivni sloji silno pritožujejo nad velikimi davčninami, ki so jim naložene in zahtevajo znižanje. Kljub temu je 76 mark, ki jih mesečno predvideva državna podpora za brezposelne, komaj tolklična vsota, da bi mogla zadostiti kot ekzistenčni minimum. Treba je tudi upoštevati, da so se tudi pri nas gospodarske prilike v tem smislu spremenile, da industrija v večji meri zaposluje žensko osebje, ki je naravno cenejše, kakor moške delavne moči. To pa seveda povzroča zopet novo število moških brezposelnih. Končno je treba tudi imeti v vidiku, da je pred vojno cesarska Nemčija imela sama pod orožjem 500.000 uniformiranih vojakov, in da jih ima danes samo 100.000. Brez ozira na to, da se je število prebivalstva pomnožilo, je že samo radi tega trajno do 500.000 mladih delovnih sil, katerim je kjer koli treba iskati zaslužka.

Kako misli Brüningov kabinet od pomoči sedanjemu težkemu gospodarskemu položaju? Vladi predlog gre za tem, da se za dobo 5 let novo nastavljenemu uradništvo odreče stalnost. Poleg tega naj bi se znižali dopusti in iz obratov naj bi se odslovile po možnosti vse poročene žene. Službena doba naj se poviša do 68 let, vendar pa se v izjemnih slučajih krajevnim oblastim dovoli, da dovolijo pokojnino že s 65. leti. Tudi se misli zmanjšati pokojnine, zlasti v tistih slučajih, ako ima dotična oseba kje drugje zaposlitev. Napovedujejo tudi, da se bo strogo gledalo, da ne bo nikdo istočasno opravljal dveh službenih mest.

Tak je uradni načrt, toda kakor napoveduje

Delavsko časopisje proti Bethlenu

Bethlen se pritožuje čez sosede Madjarske

London, 17. junij. x. Madjarsko poslanstvo v Londonu je priredilo večerj diner na čast grofa Bethlena, katerega so se udeležili zunanji minister Henderson, finančni minister Snowden in vodilni politiki ter diplomati.

Poslanca Bromley Horrablin in miss Wilkinsson sta se pismeno obrnila na »Daily Herald« proti postopanju s političnimi jetaiki na Madjarskem. Na Madjarskem se moški in ženske radi čisto političnih prestopkov obsojajo na kazni, ki spriče razmer v Madjarskih zaporih pomenijo smrt. Poslanca izražata upanje, da bo grof Bethlen po svoji vrnitvi na Madjarsko take razmere odpravil.

»Daily Herald« naglašja, da Bethlenov obisk v Londonu nima nobenega političnega pomena, temveč da je njegov obisk bil samo čin vljudnosti. — Pogajanja o inozemskem posojilu so že zaključena. Dve banki londonske City bosta prevzeli majhen del tega opravila, angleška vlada pa nima s tem nobenega opravka. List še dostavlja: Če grof Bethlen res ceni simpatije Anglije, jih lahko doseže, če izboljša na Madjarskem ustavo, vprašanje kaznilnic itd., ki so potrebne reforme in ustvari resnično demokracijo. — Tako nisanje vodilnega delavskega lista je vsekakor značilno.

»Daily Telegraph« izjavlja, da se bodo med Bethlenom in angleško vlado vršili razgovori o Briandovem memorandumu o evropski uniji, vendar ni verjetno, da bi si madjarska vlada izbrala ta trenutek, da bi načela vprašanje restavracije Habsburžanov.

London, 17. jun. x. Grof Bethlen je danes popoldne izjavil zastopnikom listov, da so današnji

politični in gospodarski življenjski pogoji za »dežele v donavski kotlini« postale nevzdržne. Tam, kjer je prej obstajala velika politična in gospodarska enota, je sedaj cela vrsta majhnih držav, ki hočejo svoj prometni aparat in svoje gospodarstvo za carinskimi zidovi zgraditi v popolno gospodarsko avtokracijo. Dežele, ki so nesposobne, da bi postale agrarne države, umetno pospešujejo svoje poljedelstvo, dočim resnične agrarne države, v katerih ni gospodarskih predpogojev za industrijalizacijo, poskušajo podpirati in razvijati industrijo. Če pogledamo za trenutek v bodočnost in če si predočimo, kaj more nastati iz takega razvoja, in če se ne posreči, najti v teh pokrajinah nadomestilo za razbit bivšo gospodarsko enoto, je pričakovati le bedo in ubožstvo.

Bethlen je potem razmotril politične vzroke, ki so dosedaj ovirali, da podonavske države niso mogle priti do gospodarskega delovanja.

Dalje je smatral Bethlen za najvažnejši problem vprašanja manjšin. Šele potem, ko bo smotrena manjšinska politika Društva Narodov zagotovila narodnim manjšinam oni življenjski standard v gospodarskem in kulturnem pogledu, kakršnega so bile te manjšine navajene v prejšnji madjarski domovini, bo mogoče spraviti srednjeevropske dežele v gospodarsko skupnost. Končno je Bethlen še navajal, da je Madjarska pripravljena sodelovati v institucijah za mednarodno reševanje konfliktov in da bo potrebno, poleg haškega razsodišča, ki razsoja juridične konflikte med narodi, ustanoviti tudi slično institucijo, ki bi bila dovolj ugledna, da bi reševala tudi politične konflikte.

Liberalna stranka za kralja

Izjava Jurija Bratianu — Civilna lista — Novi državni podtajniki

Bukarešta, 17. junije. x. Jurij Bratianu, katerega so disidentni liberalne stranke v nedeljo izklicali za voditelja stranke, je danes popoldne prišel v poslansko zbornico in s tem prekinil dosedanje taktiko liberalne stranke, ki se je odstranila od parlamentarnega dela. Prečitel je izjavo, v kateri naglašja, da liberalna stranka pod njegovim predsedstvom priznava kralja Karola II. in da hoče pod sedanjimi okolnostmi vršiti svoje dolžnosti in sicer poleg kralja kakor so to storili tudi slavni voditelji stranke v preteklosti.

Nato je poslanec večine Toncescu na iniciativo parlamenta vložil načrt zakona, s katerim se na-

novo ureja civilna lista za kraljevo rodbino, in sicer za kralja 40 milj., za kraljico-vdovo Marijo 20 milj., za kraljico Heleno 7 milj. in za vojvodo Mihaila 7 milj. na leto. V kratkem se bo vložil tudi predlog, da se bivšim regentom prizna mesečna pokojnina po 150.000 lejev.

Bukarešta, 17. junija. x. Danes so bili imenovani naslednji državni podtajniki: v ministrstvem predsedništvu Lugosanu in Gafencu, v poljedelskem ministrstvu Potarca in Andrei, v prosvetnem ministrstvu Jurij Popp, v finančnem ministrstvu Joancescu, v prometnem ministrstvu Crisan in v notranjem ministrstvu Angelesch.

Brezposelnost — najtežji problem Anglije

London, 17. junija. AA. Danes je govoril ministrijski predsednik MacDonald na konferenci lokalnih oblasti o vprašanju brezposelnosti. MacDonald je dejal, da želi skupno s svojimi tovariši pospešiti izvedbo krajevnih načrtov in obnoviti napore za tako zvani narodni razvoj. Končno je MacDonald naglasil, da želi pridobiti aktivne in socialno misleče zastopnike mož in žena za skupno delo za rešitev vprašanja brezposelnosti in za gospodarsko okrepitev vse države. Njihov cilj mora biti normalna industrija in primerna organizacija.

London, 17. jun. AA. Listi se ponovno obirno bavijo z vprašanjem brezposelnosti. Parlament, ki se sestane nočjo, bo razpravljal o tej zadevi na jutranji seji. Debatu bo zelo obširna in kakor poročajo »Times«, bo ministrijski predsednik pozvan,

naj precizira delokrog novega prvega varuha pečata Vernona Hartshorna. Njegov prednik J. H. Thomas je prevzel danes svoje novo mesto.

»Daily Herald« objavlja razgovor z Lloydom Georgeom, ki je izjavil, da bo liberalna stranka glasovala za izredno zasedanje parlamenta, ki bo razpravljal o vprašanju brezposelnosti in o zasilnih ukrepih, ki bodo veljali za dobo petih let. Lloyd George je končno izjavil, da se strinja s predlogom ministrskega prednika, naj se ustanovi posvetovalni odbor za vlado po vzorcu odbora za imperijalno obrambo.

London, 17. junija. AA. Dne 31. maja so bile povprečne cene na drobno za približno 54% višje od cen meseca julija 1914 v primeri s 55% pred mesecem dni in 60% pred enim letom.

Francija organizira drž. brambo

Pariz, 17. junij. x. Pod predsedstvom Tardieua je bila danes večurna konferenca, na kateri so razpravljali o organizaciji državne obrambe. Konferenca so se udeležili Briand, oba finančna ministra ter ministri za vojno, notranstvo in zrakoplovstvo. Konferenca je bila v najožji zvezi z vprašanjem, ki so se te dni razpravljala v finančni komisiji. Tam je poslanec Mandel stavil predlog, da

se za financiranje načrta za pospeševanje trgovine in industrije nameravala milijarda rezervira za najnujnejše izdatke za deželno obrambo, ki ne trpi nobenega odlašanja. Tudi v »Quotidien« je danes poslanec Hennessy zahteval, naj se parlament, preden vrže skozi okno sredstva, katera je zahtevala vlada za povzdigo gospodarskih sil, bavi s problemom nar. varnosti in organizacije varstva na meji.

Strickland v Londonu

London, 17. jun. AA. Snoči je prispel semkaj z letalom z Malte maltski ministrijski predsednik lord Strickland. Letel je iz Marseilla v Croydon.

V razgovoru z novinarji je Strickland izjavil, da bo moral zakonitim potom zajamčiti svobodne volitve na Malti. Končno je Strickland izjavil, da ne more izjaviti, kako naj se to stori, ker maltski parlament ne zaseda in je to vprašanje pravno zelo zapletena zadeva.

Odstop egiptovske vlade

London, 17. junij. x. Radi zakona v varstvo ustave, ki ga namerava predlagati egiptvska vlada in od katerega se kralj Fuad boji omejitve svoje avtoritete, je nastala vladna kriza, ker je kralj odklonil svoj podpis, naka je podala demisijo vsa egiptvska vlada.

Iz medn. konference za delo

Zeneva, 17. junija. AA. Na mednarodni konferenci za delo je bila otvorjena razprava o poročilu ravnatelja mednarodnega urada za delo Alberta Thomasa o razvoju socialne zakonodaje v posameznih državah. Delegati so posebno pozornost poslušali poročilo indijskega odposlanca, ki je črtal sedanje socialne razmere v Indiji ter prosil za mednarodno zaščito in intervencijo.

»Berliner Tageblatt«, nima predlog upanja, da bi prodrl v zbornico in je verjetno, da se mu bo ustavil že državni svet. Socialisti, ki so v opoziciji, napovedujejo najstrožji boj proti taki finančni reformi. Vendarle nihče ne ve pravega, oziroma boljšega izhoda iz sedanjega težkega gospodarskega položaja.

Dr. W.

Ljuba Stojanović †

Belgrad, 17. junija. m. Kakor poročajo iz Prage, je tam ob 7 zjutraj umrl Ljuba Stojanović, bivši predsednik ministrskega sveta kraljevine Srbije in član srbske kraljeve akademije znanosti. Rodil se je 19. avg. 1860. v Užlehu. Po študijah na belgradski visoki šoli je študiral na Dunaju, Petrogradu, Berlinu in Lipskem. Bil je znamenit srbski filolog in politik. Prvič je postal minister za prosveto leta 1903, 1905 je postal ministrijski predsednik in notranji minister. Od 1904 do 1911 je bil še samostojne radikalne stranke. Po letu 1918 je bil predsednik glavnega odbora republikanske stranke. Od 1918 do 1923 je bil tajnik srbske kraljeve akademije. Najbolj znana dela Stojanovičeva so: »Življenje in delo Vuka Stefana Karadžića« iz leta 1924, in »Stari srbski rodovniki in letopisi« iz leta 1927. Poleg tega je napisal veliko število član- kov in brošur kulturne in politične vsebine.

Naši rudarji v Belgiji

Liege, 17. junija. x. V te kraje neprestano prihajajo jugoslovanski delavci na delo. Mnogi od njih imajo velike neprilike radi tega, ker nimajo v redu svojih potnih listov, oziroma nimajo vidiranih potnih listov od belgijskega konzulata. Za nje se posebno zavzema o. dr. Crnjica, ki je mnogokrat interveniral pri pravosodnem ministristvu da posamezniki, ki imajo s potnimi listi neprilike, lahko ostanejo tu. On je skupno z o. Vladimirjem Bilobrkom ustanovil prosvetno, socialno in podporno organizacijo na verskem temelju, ki se imenuje »Zadruga sv. Antea«. Društvo je ustanovilo svoje odseke in bo v kratkem pričelo izdajati svoj list, ki se bo imenoval »Mali list« in bo informativne narave in bo izhajal enkrat na mesec.

Ureditev delovnih odnošajev

Belgrad, 17. jun. p. V ministristvu za socialno politiko izdelujejo nov zakon o regulaciji delovnih odnosov. Ta vprašanja so regulirana s posebnimi zakoni, ki jih je treba z novim zakonom zjeti in spraviti v sklad vsa posamezna vprašanja, ki se sedaj posamezno urejajo. Z ozirom na to je prišla v Belgrad deputacija pokojniškega zavoda za privatne nameščenice za Slovenijo in Dalmacijo. Obiskala je pristojne činitelje in obrazložila svoje mnenje glede preureditve socialnega zakona. Deputacija je posebno naglasila svoje stališče glede novega zakona o zavarovanju zasebnih nameščenic. Ti predstavljajo večjo organizacijo, ki ima za seboj tudi znaten kapital. Namen deputacije je tudi ta, da obrazloži stanje v tem zavodu in da svoje mnenje glede zaščite v novem socialnem zakonodajstvu, ki se sedaj pripravlja.

Nova proga Pločnik-Kuršumlja

Belgrad, 17. jun. AA. Od včeraj je v Belgradu odposlanstvo iz Kuršumlja, ki ima nalogo, da povabi na otvoritev železniške proge Pločnik-Kuršumlja Nj. Vel. kralja, predsednika vlade generala Petra Živkovića, patrijarha Varnavo in predstavnike kraljevske vlade. Progo bodo svečano otvorili 6. julija t. l.

Belgrajske vesti

Belgrad, 17. jun. m. Danes je obiskal ministra za socialno politiko in narodno zdravje g. Nikolo Preko predsednik Pokojniškega zavoda v Ljubljani Vekoslav Vrtovec, da poroča ministru o zadevah gradbene akcije zavoda, o zadevi valorizacije novele in o drugih tekočih zadevah. Minister je sprejel predsednika z izredno ljubeznivostjo in je vzel poročila z velikim zanimanjem na znanje in je posvetil vsem vprašanjem Pokojniškega zavoda posebno pozornost.

Belgrad, 17. jun. p. Komisija sv. Sinoda, je končala svoje delo na izredni ustavi srbske pravoslavne cerkve. Ta načrt ustave se bo obravnaval na prvi seji arhijerejskega sabora.

Belgrad, 17. jun. z. Miss Annie Christitch, ki se je več dni mudila v Belgradu, je odpotovala na Čehoslovaško, kjer jo je sprejel predsednik Masaryk. Od tam bo nadaljevala pot v Anglijo.

Belgrad, 17. junija. AA. Minister poljedelstva dr. Šibenik, je podpisal z nemško tvrdko iz Düsseldorfa pogodbo o nabavi 75 komadov trijerjev. S tvrdko Bratje Eber pa je bila podpisana pogodba o nabavi 3000 sadnih brizgalnic, 2000 nahrbtnih in 1000 brizgalnic na vozovih. Trijerji in brizgalnice bodo nabavljene na račun reparacij.

* * *

Split, 17. junija. p. Danes se je prevrnila lokomotiva sinjskega vlaka z enim vagonom v potok. Lahko ranjen je samo strojnik. Promet je bil vzpostavljen po dveh urah.

Včeraj se je zgodila avtomobilska nesreča pri Zadvarju. Šofer in dva potnika sta težko ranjena.

Split, 17. junija. p. Te dni je bilo nad tukajšnjo pokrajino veliko neurje s točo, ki je prizadejala občutno škodo. Zlasti so trpeli kraji zagorske Dalmacije, drniške okolice in v Novem. Sirela je ubila tudi enega človeka.

Grčija sklene prijateljsko pogodbo s Turčijo

Atene, 17. junija. AA. V kratkem se bodo vršila pogajanja s Turčijo o paktu prijateljstva in o medsebojni pomorski razorožitvi na podstavi popolne paritete.

Fuzija tržaških ladjedelniških družb

Trst, 17. junija. AA. Glavna skupščina ladjedelniške družbe »Cantiere navale triestine« je odobrila fuzijo z ladjedelniškimi družbama »Stabilimento tecnico triestino« in »Cantiere San Rocco«. Nova družba se bo imenovala »Cantiere riuniti dello Adriatico Monfalcone, Trieste e Venezia«. Družba bo razpolagala z glavnico 150 milijonov lir.

Za kaj vse slušijo vojni prostovoljci

Mantova, 17. junija. AA. Tu so se začele svečanosti v praznino dvatisočletnice rimskega pesnika Virgila. Vojni prostovoljci iz vseh krajev Italije so se napotili na bojne voliane v Cusiozzi, Montanari in Salterinu.

Sanacija kočevske mestne hranilnice

Proračunska seja mestne občine

Kočevje, 17. junija.

Mestna hranilnica v Kočevju je prišla v zadnjih letih v velike denarne težave, tako da je danes deficitna za 10.500.000 Din. Vlagatelji svojih vlog zaradi tega stanja niso mogli dvigniti, dočim je hranilnica sama ustavila svoje delovanje, dokler se ne bo začelo z močno akcijo za sanacijo. Ker so stroški v hranilnici dnevno naraščali in je s tem deficit raste, je bilo nujno, da se prične z akcijo za rešitev in ozdravljenje tega denarnega zavoda, ki je bil še pred vojno eden najbolj cvetočih v Sloveniji.

Ob imenovanju gerenta v mestno hranilnico, v premoženjsko upravo mesta Kočevja ter novega župana v osebi finančnega nadsvetnika g. Maksa Kostanjevca je to velevažno gospodarsko vprašanje kočevskega okraja stopilo v ospredje. Novi župan je izdal prvi sanacijski načrt za mestno hranilnico, ki je bil v proračunski seji mestne občine v ponedeljek, 16. junija tudi sprejet. Proti sanacijskemu načrtu in novemu proračunu je glasoval le en kočevski Nemec, dočim so vsi ostali odborniki bili v glasovanju soglasni. Proračun mestne občine in sanacijski načrt je izvedljiv in mogoč. G. župan je poiskal vse možne dohodke, da je kril z njimi skoraj dvamilijonske izdatke.

Proračun mestne občine za tekoče leto izkazuje izdatkov 1.786.366,35 Din, dočim je rednih dohodkov 732.200 Din. Primanjkljaj 1.054.166,35 Din se krije z novimi dokladi, ki so bile že večinoma v starem nepotrjenem proračunu za leto. Z novim proračunom so uvedene le sledeče nove doklade na vino od dosedaj 1,50 na 2 Din pri litru, dalje na davščino od postelj za prenočevanje tujcev od 3 na 5 Din ter z doklado na vse direktne davke 100% od davčnega predpisa 473.440 Din.

V seji, ki se je vršila v ponedeljek, je župan predlagal v svrhu sanacije Mestne hranilnice po mestni občini in premoženjski upravi mesta Kočevja, ki jamčita za vloge v Mestni hranilnici, naj se sprejme sklep, ki ga je napravil kot gerent premoženjske uprave z dne 13. junija 1930, da prispeva premoženjska uprava za sanacijo Mestne hranilnice v Kočevju **leto vso 300.000 Din** do končne sanacije, kateri znesek naj mestna občina upošteva v svojem vsakoletnem proračunu. Dalje, da prevzame mestna premoženjska uprava skupno z mestno občino jamstvo za posojilo **10 milijonov dinarjev**, ki ga naj najame mestna občina za sanacijo Mestne hranilnice proti čim manjšim obrestim in dolgoročni amortizaciji proti svoječasnemu postopnemu vračevanju z obrestmi vred, kakršne mora plačevati občina.

O tem županovem predlogu, ki postavlja temelj za sanacijo mestnega denarnega zavoda in preureditev dosedanjega se ne uverjenega proračuna mestne občine, se je vnela živahna debata. Dr. Savojec je predlagal, da naj bi pri novem proračunu, ki je izdelan v sanacijo mestnega denarnega zavoda, zaščitili davkoplačevalce.

Dr. Lavrič Janko je predlagal, da naj bi se znesek premoženjske uprave za sanacijo zvišal na 500.000 Din in da naj se 4.500.000 Din, ki bodo na razpolago za kritje tega zneska mestni premoženjski upravi ne vrne, marveč se porabi za čim uspešnejšo in hitrejšo sanacijo.

Inšpektor g. Peterlin je bil za zaščito konzumentov, ki bodo pri event. dokladah najbolj prizadeti. Poudarja, da je bila največja krivda, da je prišla v tako veliko krizo hranilnica ta, da se ni pričelo s sanacijo že pred dvema letoma, ko je znašal deficit komaj tri milijone dinarjev.

Inšpektor g. T. Betriani soglašal s predlogi gg. dr. Savojca in dr. Lavriča in predlaga, naj bi nova kočevska hranilnica dala tri milijone dinarjev posojila. K stvari je govoril tudi še g. Verderber. Po debati so izglasovali v razmerju 3:1 predlog župana o najetju posojila, o prispevku 300.000 Din od premoženjske uprave ter o novem proračunu mestne občine.

Za tem je bil sprejet tudi nov proračun za mestno vodarno in elektrarno, ki znaša 780.000 Din izdatkov in istotoliko dohodkov. Iz dohodkov je prevzet v proračun mestne občine istotoliko znesek 300.000 Din za sanacijo Mestne hranilnice. Da so dohodki zvišani, je vzrok povisek vodarine in tokovine za 2 Din pri kub. metru vode, oziroma 1 kilovatni uri. V proračunu krajevnega ubožnega zaklada, ki znaša 17.800 Din dohodkov in 75.300 Din izdatkov, se je črtala važna postavka za zgraditev nove ubožnice v znesku 50.000 Din. Primanjkljaj 57.500 Din se prenese v občinski proračun. Tudi ta proračun je bil sprejet z isto večino.

Ob koncu je predlagal župan, da se upokoji strojnik Mestne elektrarne in vodovoda g. Albert Eppich, in da se pogojno nastavi kot strojnik g. Scheithauer Edvard.

Seja je bila s tem zaključena. Sprejem novega proračuna, ki bazira na realni podlagi, izdelan od večšega finančnega strokovnjaka g. nadsvetnika M. Kostanjevca, pomenja za Kočevje velik dogodek, ker bo s tem rešeno vprašanje mestnega denarnega zavoda, ki mora še naprej obstojati kot glavni stebler bodočega gospodarstva tako mestne občine, mesta samega ter vse Kočevske.

Lep je ta kraj, kljub temu, da so ga nekateri nazivali slovensko Sibirijo in še drugimi takimi imeni. In še danes se nekateri bojijo tega kraja, in to samo zaradi tega, ker se ne živijo dovolj v razmere, ki so nekoliko drugačne kot v ostali Sloveniji.

Nekateri spoznavajo pokrajino samo po vestih, ki so tiskane po raznih časopisih. Toda te vesti so mnogokrat zelo pomanjkljive.

Dobro bi bilo, če bi začeli opazovati tudi le pozitivne strani.

Bi.

Sedmi za Mussolinijem

Kakor znano, je bil imenovan za komisarja fašistične stranke na Goriškem neki Basile, ki je svojčas opravljal podobno funkcijo v Turinu. Drugi dan po svojem nastopu je napovedal obisk fašjev na deželi. Podal se je tudi v Črniče. Okoliški župniki so prejeli od župansteve »nujno« pismo, naj pridejo k sprejemu fašističnega komisarja, ki se bo vršil pred slavalokom. Črniški občinski načelnik je dal namreč postaviti kar slavalok. Župnikov seveda ni bilo k sprejemu, ker se katoliški duhovnik v smislu konkordata pač ne more vtikati v politične zadeve in prisostvovati zgolj političnim manifestacijam; fašistični komisar ali tajnik je samo načelnik fašistične stranke v deželi in ni vladni organ. Ko je komisar opazil, da ni duhovnikov, je dal znamenje fašistom, naj mu sledijo. Odšel je s četo k črniškemu dekanu. Vpričo fašistov je dekana očel, češ, zakaj ni prišel k sprejemu; moral bi vedeti, da on ni naveden fašistični tajnik, temveč sedmi za Mussolinijem in da gre njemu »kardinalski čine«. Pozval je dekana, naj gre z njim na cesto, da ga bo ljudstvo videlo v družbi z njim, sicer se on ne makne iz župnišča. Dekan se je pač moral vdati. Ko so prišli k slavaloku, je komisar skočil na avtomobil in se odpeljal. Fašisti so se čudili komisarjevemu postopanju. Tako postopanje je res zelo čudno in potrebuje pojasnila. Ali smejo strankarski organi res tako postopati s funkcionarji cerkve?

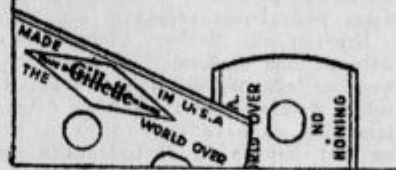
Slišal sem besede uglednega moža, ki je posetil Bogojino: »Če bi imela Bogojina še jezero, prekosila bi v svoji lepoti še Bled.« In res! Vas je precej čedna, tip ogrske obcestne vasi. Hiše, lične kmetske, kojih okna so vedno polna cvetic, a vse so obrnjene proti cesti, ki pelje skozi vas. Hvale vredno je pa tudi, da vsako soboto lepo pometo cesto, kljub temu, da ves teden težko delajo in vendar skrbijo za snažnost vasi. Na južni strani vasi so polja, ki v svoji pestrosti krasijo okolico, a pogled sili še naprej in se ustavi tam na vencu hribov Slovenskih gor. Na vzhodu se vidijo griči, kot Filovski vrh, Lendavski hrib in dr. Na severu dela ozadje Bogojinski hrib, posajen z vinogradom, a njegova severna stran je pokrita s temnim smrekovim gozdom. Zahodna stran je odprta človeškemu očesu, čez Soboto, Radgono tja do Kapele in še čez do Pohorja.

MADE IN U.S.A.
Gillette
KNOWN THE WORLD OVER

Ali vas peče, če pridete po britju na veter? Potem vam svetujemo, da rabite rezilce Gillette.

Gillette

Jeseniška cerkev bo povečana

Jesenice, 16. junija

Dela za podaljšanje mestne župne cerkve so v polnem teku. Omruževa hiša je že skoraj do tal porušena in že sedaj se je pokazalo, kako velik in obširen bo Cerkevni trg, katerega do sedaj prav za prav ni bilo. Tudi skedenj in druge pritlikline bodo v kratkem izginile, teren se bo izravnal in nastal bo res lep trg pred prenovljeno cerkvijo. V nedeljo, na praznik sv. Trojice je bila zadnja služba božja v stari cerkvi. Odslej se preseli »farac« v podružnično cerkev na Savo, kjer bo sv. maša ob 6 in osmih, deseta sv. maša pa bo v kapeli na pokopališču, da ne bodo starejši ljudje hodili dolgo pot na Savo. Tudi popoldansko opravilo bo v savski cerkvi. In tako ostane do konca septembra, ko mora po pogodbi biti župna cerkev dograjena in obnovljena.

Te dni se razdirajo orgle, kor in portal, odnosno prednja stena. Krstili bodo v tem času v župnijski dvorani. Ob delavnikih pa bodo sv. maše tudi v kapeli na Plavzu. Na rožnovensko nedeljo, ako Bog da in bo šlo vse po sreči, pa bo velik praznik za Jesenice, ko bo blagoslovitev podaljšane velike cerkve svetega Lenarta.

Zanimivo je, kako se bo vršila letošnja procesija sv. Rešnjega Telesa. Šla bo ob času kot vsako leto, toda iz savske cerkve in bo prvi blagoslov tam, kjer je bil sicer tretji, namreč pred Trevnovim znamenjem, drugi blagoslov pod stopnicami župne cerkve, tretji pred kolodvorom, kjer je bil prejšnja leta prvi, zadnji blagoslov pa bo pred savsko cerkvijo. Torej ista pot, samo začetek in konec drugače.

Savske cerkve pa dobi za dobro četrtletje značaj fare. Stroški obnove cerkve bodo znašali nad en milijon dinarjev. Delo je prevzela stavbena tvrdka Slokan.

Kako zatreti šmarnico

M. Sobota, 15. junija.

Neštetokrat je poročalo časopisje o gostilniških preprih, krvavih pretepih s smrtnim izidom in je izražalo prepričanje, da je večino nesreč povzročila šmarnica, ki v tukajšnjih obmejnih vinorodnih krajih prevladuje. Vse jo obsoja kot največjega zločinca.

Dozdeva se, da ji je naposled odzvonilo. Tukajšnje okrajno načelnštvo se posebno trudi, da bi jo iztrebilo enkrat za vselej. Na vse mogoče načine si prizadeva, da prebivalstvu predoči, kako pogubonosa je šmarnica.

Ker bi bili vinogradniki vsled velike množine šmarnice zelo udarjeni, ako bi jo enostavno iztrebili, je začelo okrajno načelnštvo širiti misel

zelenega precepljenja šmarnice z žlahtnimi trtami. Da se ljudstvo pouči o tem načinu cepljenja, se bodo vršila tozadevna predavanja s praktičnimi navodili v vseh večjih vinorodnih krajih. Zaenkrat bodo taka predavanja: v Sebeborcih, v Kančevcih, na Selu, v Filovcih in v Bukovnici.

Odložen boj proti šmarnici bo gotovo imel popoln uspeh, prav posebno še zaradi tega, ker bodo vinogradniki dobili za vsako precepljeno šmarnično trto 50 par nagrade.

Požar na Kočevskem

Kočevje, 17. junija.

V nedeljo zjutraj je začelo goreti v žagi g. Franca Brauneta v Dolnji Brigi blizu Borovca. Ob sedmih zjutraj nekako so nekateri vaščani videli, da se valj iz žage velik dim. Takoj nato je izbruhnil požar, ki je z velikim plamenom objel vse, kjer se je nahajala parna žaga in mlin. Domači gasilci so takoj stekli po brigalno, vendar požara niso mogli ugasiti. Kljub pomoči in ojačenju gasilcev po požarni brambi iz Borovca in Kočevske reke, ki je prihitela kmalu na kraj nesreče, se ni posrečilo ničesar več rešiti. Zgorela je popolnoma žaga in mlin. Za nobeno rabo niso več sedaj stroji, ki so se vsled velike vročine preveč segreli.

Parna žaga je stala skoraj sredi vasi. Domačini so se bali, da ne bi zapihal veter, kajti najmanjša sapa bi mogla v hipu upepeliti vso vas. G. Braune trpi veliko škodo. Kdo je kriv nesreče, ne ve nihče. Sodi se, da je bil ogenj podtaknjen Krivce zasleduje orožništvo iz Kočevske reke.

Pri delu panesreč!

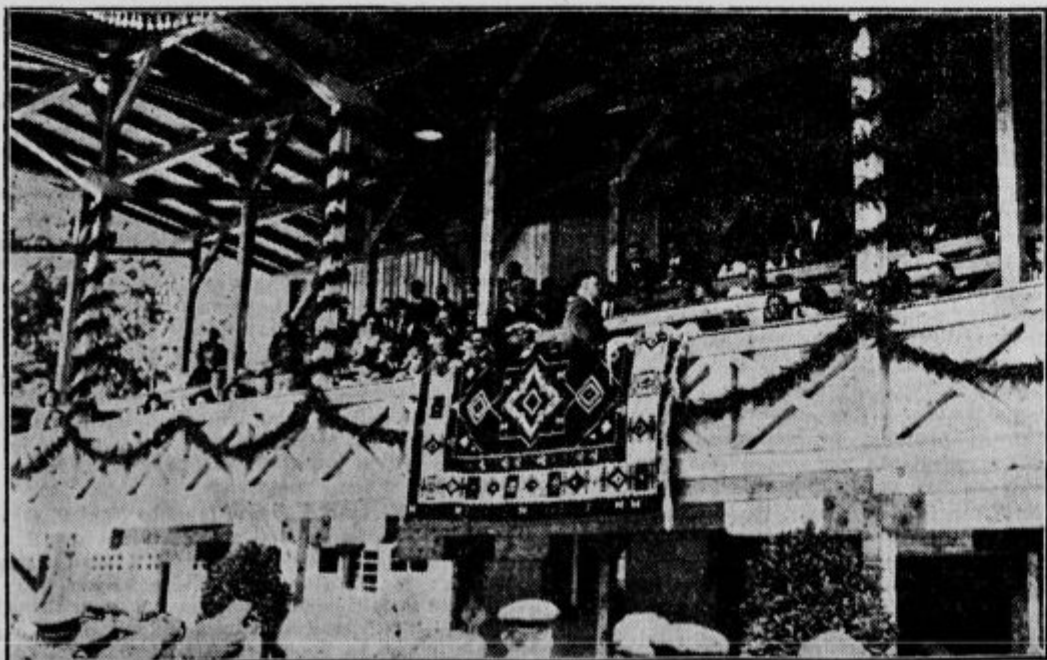
Kočevje, 17. junija.

V ponedeljek, 16. junija, so kopali novo čistilno jamo za staro tekstilano, kamor naj bi se stekala umazana voda od pranja volne in bombaža. Delo pri čistilni jami vodi podjetje inž. Josip Dedek. Kopanje jame je vodil polir g. Celec Franc. Ob šestih je hotel polir pregledati jamo in se je spustil vanjo. Jama je bila globoka okrog tri metre. Po nesreči pa se je isti hip vsula vrhu jame nakopičena odmetana zemlja in zasula g. Celca pod sabo.

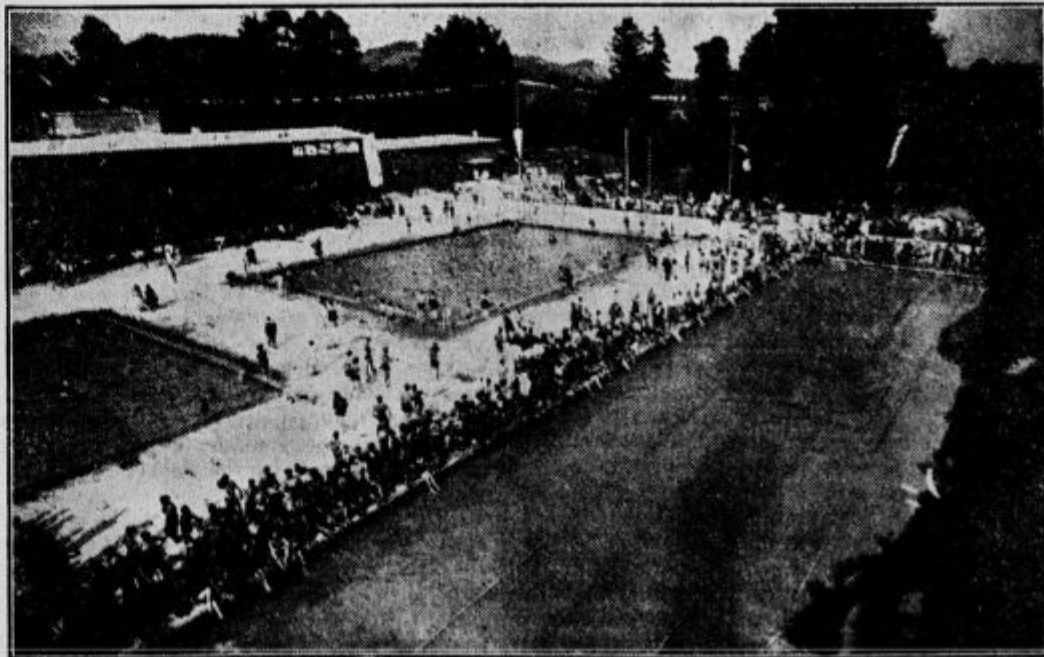
Ponesrečenega so s težavo rešili iz zasute jame. Celec je takoj potožil o velikih bolečinah v trebuhu. Postalo mu je slabo in morali so poklicati zdravnika. Ta je odredil takojšen prevoz ponesrečenca v ljubljansko bolnišnico. Ponesrečeni je dobil težke nožranje poškodbe, ker mu je zemlja pretisnila želodec in čreva.

Ponesrečenca je odpeljal proti Ljubljani g. Gole. Sredi poti pa mu je prišel nasproti avizirani rešilni avto, ki je g. Celca odpeljal v bolnišnico.

Z otvoritve mariborskega kopališča

Zupan dr. Juvan otvarja kopališče.

V bazenih na dan otvoritve

Kaj pravite?

V poročilu o obnem zboru Jugoslovanske gasilske zveze sem z začudenjem bral, da bodo naši gasilci postelj naročali svoje potrebščine pri domačih obrtnikih in ne več v tujini. Kaj dosedaj tega niso delali? Kaj morajo naši kovači in morejo izdelovati prav tako dobrih gasilskih sekiric, kakor oni v tujini? In še cenejših? Kaj so naši jermenarji pozabili svoje delo in ne znajo več delati pasov za gasilce? Kaj naši vrvarji, krojači ne bi znali prav tako točno in še celo boljše in po ugodnejši ceni ustrezati gasilskim zahtevam? Zakaj so se gasilci šele sedaj spomnili na to?

No, prav za prav pa hvala gasilec, samo da so se spomnili enkrat na to. Drugi se pa še ne spomnijo ne.

Le glejmo našo gospodo. Drag dežni plašč z Dunaja se zdi mnogo boljši in finejši, kakor solidno domače delo, čeprav je zadnje mnogo cenejše. Zakaj na dunajskem plašču je izdelana označba »Gerngross. Wien«.

Imamo okusen domač sir. Vrhniškega, bohinjskega in drugega, kolikor hočete. Pride milostljiva Ljubljanka k Staculu in zahteva »samo in izrečno« »Emmentalerja«, ker je nobel in drag.

Imamo okusno domače sadje: slajerska jabolka, svetovno znana. Po Južni in Srednji Ameriki, domovini eksotičnega sadja, kjer banane rastejo po gnojščih, plačajo tako jabolka z zlatom. Ali fino vzgojen Slovenec, s cilindrom na glavi, z drobižem pod palcem, je, kadar se mu zljubi sadja, le oranže, datlje, banane in onanas. Jabolka zanj niso dovolj dobra.

Imamo naša domača letovišča, vsaka slovenska vas je majhen raj zase, če pa potrebuje morja, dovolj letovišč je na Hrvaškem Primorju in v Dalmaciji. Pa vprašajte na ljubljanski policiji, koliko ta izda potnih listov za potovanja v italijanska letovišča, v avstrijska, v češka! Vsa tak-le slovenski parvenu že mišči, da bo diplomatom podoben, če se bo kopal v isti vodi, kjer se taki gospodje čedijo. Na milijone našega denarja gre tako ven, mesto, da bi doma ostal in tu plodil nova blagostanja.

Reven narod smo Slovenci — nič ne pomaga: tudi ocilindrani direktorji so v zlahti s to revščino — pa si le privoščijo tak luksuz, mesto, da bi vsak krajcar po možnosti obrnil v domovini. Najprej moramo Slovenci doseči gospodarske neodvisnosti in se drgniti med premožne narode, čeprav najbrže Holander ali Svedor ne bomo nikoli dosegli, potem si šele smemo privoščiti luksuz nepotrebne uroze iz tujine in odnašanja našega denarja iz domovine. Francozi so bogati, pa kako skrbno pazijo na to, da kupujejo predvsem domače stvari, od tujih pa le najpotrebnejše, in sicer take, ki jih doma nimajo. V tuja letovišča pa sploh ne hodijo. Po teh se zgledujmo! Pazimo na denar!

Koledar

Sreda, 18. junija: Efreim Siroki, cerkveni učnik; Feliks.

Osebnosti

— Umeščen je bil včeraj za župnika na Bohinjski Bistrici tamkajšnji kaplan in župni upravitelj g. Jožef Ambrožič.

— Diplomski izpit na filozofski fakulteti je napravil včeraj g. Anton Krošl, doma iz Brežic. Čestitamo!

Mala kronika

★ Sv. maša na Krvavcu. Na praznik sv. R. T. bo v kapelici na Krvavcu sv. maša ob 8, če bo danes popoldne lepo. — To turistom v vednost.

★ Zrelostni izpit na moškem državnem učiteljskem v Ljubljani so napravili sledeči: Komar Leopold, Kovač Rado, Petrič Ivan, Pretnar Ivo, Svetlič Davorin, Čenčič Jelenska, Novak Justina, Ogrin Terzija. Dopolnilni izpit je napravil Flajs Franc. Štirje kandidati so pa dobili ponovljalni izpit.

Pierre l'Ermite:

Sramota našega časa

Preteklo nedeljo se je zgodilo. Vsa vas je pokonci. Samo pomislite: v nekem kraju 12 km od Pariza sta dva dečka z železnim drogom ubila neko nesrečno žensko, da sta mogla oropati 12 frankov. »To je strašno, grozovito! Kam pa pridemo, če nas po trudoplnem življenju zaskečita ponoči dva mladeniča in nas pobijeta ko živali?« Pek, mesar, trgovec, pismonoša in še zgovorne starke, so vsi ogorčeni presodili hudobno zločinstvo in pripovedovali se nekatere podrobnosti: glava je bila polobna krvavi kepi mesa, ker pa se je še gibala, sta potegnili revolverje, da bo še bolj gotovo! Vse ta pomenek pa se je sukal le okoli glave misli: »Kam bomo prišli? Kam to vodi?« ... Če pa natančneje pogleda vse te zagovornike poštenosti, boš uvidel, da je pek star samec, ki živi zelo razuzdano, mesar se je ločil od žene, trgovec se je ločil celo dvakrat, pismonoša pa je prav hud pijanec. Največ teh klepetcev ni hotelo imeti otrok, oni pa, ki so jih imeli, se ne brigajo zanje. Otroci se igrajo na trgu pred cerkvijo, a notri nikdar ne stopijo. Čemu se potem ti starši tako čudijo? Ali so tako gotovi, da njihovi otroci, ki rastejo v takih razmerah, ne bodo nikdar kaj takega storili? Prvi od obeh zločincev je sin ločenih staršev.

Ko sem bil še vikar v Clichyju, sem neko nedeljo po večernih krstil 32 novorojencev. Vse življenje ne bom pozabil tega dogodka: polovica otrok je bila normalnih, ostali pa, v alkoholu spočet, so bili podobni mršavin in

★ Za rudarske otroke obleko in druge milodare, bodisi v denarju ali blagu, sprejema vsaki dan razen sobote in nedelje od 17 do 18 pisarna »Dobrodelnost, Donajska cesta 29 (Gospodarska zveza), I. nadstropje, v Ljubljani. Poštnobrnilnični račun št. 10.398.

★ Višji tečajni izpit v Kočevju. Dne 9. junija je prišla pismena matura na naši gimnaziji, z usto pa so končali v ponedeljek 16. junija. K višjemu tečajnemu izpitu je bilo pripuščenih od 26 dijakov 24. Od teh je napravilo maturo 17. Višji tečajni izpit so napravili Babnik Milan, Baebler Marjan, Bnebler Leo, Benulič Marjan, Cvahte Srečko, Goedrich Pavel, Gregorič Mirko, Hočevar Zvonko, Kajfež Vilko, Krajnc Jože, Mavrovič Maks, Vale Maks, Velepič Ciril, Slokan Jakob, Oevirk Pavel, Čuček Katarina, Koren Greška. Maturi je predsedoval ministrski odposlanec gosp. J. Poljanec.

★ Po 120. letih zopet nova maša. Iz Trsta: Dne 14. junija se je v farni cerkvi sv. Lovrenca v Skednju pri Trstu vršila redka slovesnost. Tržaški škof dr. Fogar je posvetil za duhovnika g. Placida Saneina, domačina iz Skednja. Njegov oče je dolgoleten cerkvenik. Prihodnji dan v nedeljo 15. junija je novomašnik opravil prvo daritev ob ogromni navzočnosti domačinov. Prelepo petje in sijajno okrašena cerkev sta povzdignila slovesnost. Nič čudnega, saj je Skednje po 120. letih dal zopet duhovnika domačina.

★ Pevski zbor UJU v Ljubljani. Prejeli smo: Veleposlovani gospod urednik! Ne opirajoč se na tiskovni zakon, temveč sklicujoč se na Vašo resnicoljubnost, Vas prosim, da bi priobčili v Vašem uglednem listu sledeče vrste: »Slovenec« od 8. junija 1930 (št. 131) je izšla notica na strani 6, v prvi koloni pod naslovom: »Ustanovitev pevskega zbora UJU v Ljubljani.« V tej notici se trdi med drugim tudi to: 1. »Na turneji našega učiteljskega zbora po Češkem je njegov pevovodja g. Sr. Kumar pri banketu izjavil, da je on ustanovil učiteljski zbor.« 2. Dalje se trdi, da je izjava »Bila tiskana celo na of. sporednih programih«. 3. Učiteljski pevski zbor je bil po ideji spočet in vsem podrobno načrtovan org. delu ustanovljen v Društvu učiteljev v Ljubljani. 4. Pri vsem tem delu pa ima g. Kumar od koncepcije do dovršenega najtežavnjega dela v začetku zbora komaj toliko deleža, kolikor vsak drugi odbornik. — Izjavljam, da navedene trditve, ki prikazujejo mene kot bahača in častihlepneža na račun tujih žuljev, niso resnične, temveč resnica je sledeča: Ad 1. Govoril sem o priliki turneje po CSR samo na banketu po koncertu v Olomucu, a v svojem govoru nisem omenil niti z besedico ustanovitev pevskega zbora UJU v Ljubljani, nego samo moje ustanovitev pevskega zbora Slovenskih učiteljev v Jalski Benečiji l. 1920. Resnično je moje izjave morejo potrditi vsi moji pevci in češki gostitelji, ki so bili priče mojih besed. Ad 2. Da se razvidi, kako širi nepodpisani avtor notice napadne informacije, zadostuje, ako citiram iz ofic. sporeda pasus, ki govori o ustanovitvi učiteljskega zbora: »Pevski zbor učiteljskega UJU Ljubljana je osnoval leta 1925. g. prof. Kumar Srečko, s pomočjo g. prof. Marka Bajuka, pod okriljem Društva učiteljev glasbe.« (Iz sporeda koncerta ob 5-letnici pevskega zbora UJU v Ljubljani, dne 10. V. 1930., str. 11.) Pripominjam še, da nisem jaz odgovoren za biografske podatke na ofic. sporedih, ker jih jaz sploh nisem koncipiral in niti jih prejel v korekturo. Ad 3. Ni resnična trditev, da je učiteljski zbor v Ljubljani bil spočet po ideji od Društva učiteljev glasbe v Ljubljani, ampak je nasprotno res, da sem kot soustanovitelj in prvi podpredsednik društva Učit. glasbe v Ljubljani, jaz prvi prinesel v društvo že realizirano idejo učiteljskega zbora Slovenskih učiteljev v Jul. Benečiji, katerega sem ustanovil in z uspehom vodil še od leta 1920. Za svojo osebo smatram ljubljanski učiteljski zbor za nadaljevanje razpuščenega tržaškega, kar lahko podkrepim z dejstvom, da sta imela obadva zbora istega stalnega dirigenta ter da se je do danes včlanilo v ljubljanski učiteljski zbor okoli četrtna pevcev bivšega tržaškega učiteljskega zbora. Ad 4. Vsak resnicoljubni in objektivni član in odbornik Društva učiteljev glasbe v Ljubljani mi bode rad priznal, da je bil največji del organizacijskega in idejnega dela v omenjenem društvu na ramah g. prof. Bajuka in mojih, še posebno pa v borbi za stanovske koristi in pri ustanovitvi učiteljskega pevskega zbora, kateremu sem od začetka do danes dirigent. — Oprostite velespoštovani g. urednik, da sem primoran, zaradi člančiča v Vašem cenjenem listu, apelirati na Vašo dobrohotnost, ali prepričan sem, da je v interesu resničnega informiranja javnosti in Društva učiteljev glasbe (ki je podpisalo notico, katero popravljam), da se upošteva moj popravek. Na koncu izjavljam, da se ne lovim za nikakršni priznanji, a tudi ne morem molče prenašati krivičnih napadov za moje nesebično delo. Sprejmite g. urednik izraze mojega odličnega spoštovanja Srečko Kumar, V Zagrebu, 13. junija 1930.

★ Smrti onosen strel. Iz Murske Sobote: V gozdu v bližini Dobrovnika se je zgodila nesreča, ki je zahtevala človeško življenje. Gozdni čuvár lesne družbe »Nasičkar« je pregledoval puško. Hudoobnim opicam. Nekateri so bili že kakor pravi škrti, samo kape so jim še manjkale. Kaj bo iz teh ubogih otrok v življenju? Ko jim ne bi bila vsaj vera, edino izdatno sredstvo, tako izrečno zabranjena! Kaj jim pomaga, ako znajo prav pisati, ako znajo zemljepis in slovnico? Vse to je zelo slabo pričevanje, če v mladih srčih, ki so obremenjena s človeškimi napakami in podedovanimi slabostmi, ni vere. Kaj bo, ko začne to strasti besneti v njihovih srčih? Nisem se ozrl na starše, ki nikdar niso bili pravi starši, ampak pomislil sem na šolo brez Boga, katere setev že zori, kakor ugotavljam. Saj je naravno, da dozoreva Brez Boga... Torej brez pravosti. Tako mladina si želi zabave, a za zabavo potrebuje denarja. Če si hoče brez dela pridobiti denarja, mora ubijati. Pa ubijajo... Zakaj pa ne bi? Dobro in zlo? Prazne besede, s katerimi se zagovarja vera, ki trdi, da se vsako dejanje poplača ali kaznuje tu na zemlji ali v nebesih... Vera v nebesa in pekli! Čemu vpiješ, mesar? Kaj se razburjaš, trgovec? Kaj se pritožuješ, pek? Tvoje tožbe so brez vsake podlage in tudi niso nikaka ovira. Rajši si postavi trdnjši grad, še bolj zavarujo svojo blagajno in si kupi še hujske pse! V vsaki grad se lahko udre in vsakega psa je mogoče zastrupiti.

So pa še drugi krivci takih zločinov... Tisk, kioski, vsemogočni kino. Le oglejte si zid šole, kako je ves prepleten z najrazličnejšimi oznanili, ki drugo zapeljivejšo od drugega vabijo na vse mogoče saturnalijske. Pa smo zopet prišli do iste točke: kdor se hoče udeleževati teh veselje, potrebuje denarja! Kako bi najlaže prišel do njega? Tedaj začne

prežati na stare in slabotne ljudi, vdove in stare ženske, ki so že blizu groba. In kako noč je po njej! »Sem denar, meni, ki sem star šele 18 let in ki je življenje pred mano, da ga uživam!... Tako je brezbožno pojmovanje življenja pri vseh, ki o Kristusu in njegovi zapovedi o ljubljani ne marajo nič slišati in tako drvi naravnost v pogubo. Največ pa je kriv prostozidar, ki iz hiš, iz šol in iz bolnišnic podi Boga in ki je vstvaril brezbožni laicizem. Pred kratkim sem bral sledeči oglas: »Iščemo se prostozidarji, ki bi hoteli brezplačno vzgajati izpostavljenca (otroke, ki jih njihovi starši zavrejo) na otokih v Tišem Oceanu.« Le iščite jih! Tako bo, kot je bilo s francoskimi delavci za Rusijo. Ne le, da ne bodo šli, ampak bodo skušali na vsak način preprečiti, da bi kateri stopil v novičarj, kjer se vzgoji za apostola in pravega mučenika. »Iz šestnajstletnih fantov bodo napravili svečenike« je pred nekaj dnevi pisal neki njihov žurnalist s hinavsko ogorčenostjo... Oni pa iz šestnajstletnih fantov vzgajajo morice! Ko pa jih zavedejo brezvestni starši, da postanejo iz njih zločinci, tedaj pa zahtevajo zanje smrtno kazn. Saj se še človek z živo in trdno vero, ki prejema sv. obhajilo, večkrat le s težavo vzdrži, da ne omahajo, pekušjavami. Kako pa naj vztraja, če nima nobene opore? Brezbožni in veseljaški ljudje pa ga suvajo od vseh strani! Kako se naj vzdrži slabotni otrok?! Po takih sadovih se pozna nerodovito dreyo.

Laicizem (brezboštvo) ni samo sramota, ampak tudi kazn modernega časa.

Od solnca zarjavelo zdravo kožo dobite, ako Vaše telo pred zračno in solnčno kopeljo nadrgnete z

NIVEA-CREME

tudi pri oblačnem nebu, kajti tudi veter in zrak ožgata telo. Toda telo mora biti suho, ko je direktno obsevano po solčnih žarkih. Poprej pa se treba dobro nadrgniti z Nivea-Creme. S tem si znatno zmanjšate nevarnost pekoče solnčarice. Vsled samo v njej vsebujočega Eucerita prodre Nivea-Creme z lahkoto v kožo in šele pronikla krema more popolnoma uveljaviti svoj blagodejni učinek.

Trgovina v Jugoslaviji: Jugosl. P. Beiersdorf & Co., d. z. o. z. Maribor, Meljska cesta 56

Doze po Din 3, 5, 10 in 22, tube po 9 in 14

Ljubljana

Kaj bo danes?

Opera: Dolarska princesa. Red B. Razstava francoskih umetnin v Mr. domu. Lekarne: Nočno službo imata: Mr. Sušnik, Marijin trg 5 in Mr. Kuralt, Gosposvetska c. 10.

Spored procesije presv. Rešnjega telesa v stolnici

Ob osmih slovesna pontifikalna sv. maša. Po maši gre ob lepem vremenu procesija: Pred škofijo, Stritarjeva ulica, pred frančiškansko cerkvijo I. blagoslov. — Wolfova ulica, Kongresni trg, pred spomenikom presv. Trojice II. blagoslov. — Udeleži se ga tudi že prej tam zbrana šolska mladina. — Vegova ulica, Emonska in Čojzova cesta, pred šentjakobskim znamenjem III. blagoslov. — Stari trg, Mestni trg, pred mestno hišo IV. blagoslov.

Razvrstitev.

I. Društva. 1. Prosvetna zveza z zastavo, Stolna prosveta. 2. Krščansko žensko društvo. 3. Kat. mladeniško društvo. 4. Kat. društvo rokodelskih pomočnikov. 5. Krekova mladina in krščanski socialisti. 6. Akademsko društvo: Danica, Zarja, Borba, Starešinstvo.

II. Zenske Marijine družbe. 1. Dekliška iz Lichtenurca. 2. Dekliška iz Križank. 3. Uršulinska tretja. 4. Marije Pomočnice. 5. Notranja uršulinska. 6. Stolne. 7. Gospodičen in gospe pri oo. jezuitih.

III. Banderi Naše Ljube Gospe. Zenske svetiljke, narodne noše.

IV. Banderi Presv. Rešnjega Telesa. Moški svetiljki, moške Marijine družbe, stolna Vincencijeva konferenca.

V. Dekli in deklice (po štirje v eni vrsti).

VI. Prva četa vojske z godbo.

VII. Mestni magistrat, trgovska zbornica, uradništvo, univerza.

VIII. Oo. frančiškani, duhovščina, Presvetli z Najsvetejšim.

IX. Ban in divizionar, uradniki in častniški zbor.

X. Druga četa vojske.

Verniki, ob ulicah, kjer se pomika procesija, se naprošajo, da iz spoštovanja do evharističnega Boga okrase in razsvetli okna na cesti. — Običajno na procesije ne trga. Krščanski takt zahteva, da se moški odkrijejo in da verniki pokleknejo, ko neso mimo Najsvetejšega.

Svete maše so od 4 do 8 vsake pol ure, ob 9 in 11.30.

*

© Kat. društvo rokodelskih pomočnikov vabi vse svoje člane, da se jutri zanesljivo udeležijo procesije sv. Rešnjega Telesa v stolnici skupno pod društveno zastavo. Društvo se zbere pred 8. uro v Rokodelskem domu, odkoder gre do glavnega vhoda šenklavske cerkve, kjer se uvrsti v procesijo. Trdno upamo, da ne bo manjkalo nobenega društvenika pri slovesni proslavi v čast božjemu Zveličarju.

© Francoska razstava v Narodnem domu bo odprta danes v sredo do devetih zvečer, s čemer bo omogočeno vsakemu pol proste večerne ure posvetiti ogledu dobre umetnosti. Ob osmih bo vodstvo z razlago, ki se ponovilo tudi na praznik v četrtek ob pol dvanajstih. Razstava bo odprta le še kratek čas.

© Smrt na ulici. V Kladezni ulici, na bregu Gradašče, je včeraj popoldne več delavcev nalagalo gramoz iz reke. Eden od teh je nenkrat omedlel in v nekaj minutah umrl. Zadel ga je mrtvoud. Na kraj nesreče je bila poklicana policijska komisija, ki naj bi slučaj preiskala.

© Trafika v tiolskem dvorednu. Po večtedenskem cincanju in običajnem dopisovanju med mestnimi uradi (vsi dopisi so bili v redu z opravično številko in uradnim pečatom), so res prišli delavci z lopatami, krampi in zidarskim orodjem (brez opravične številke in pečata) ter so brez cincanja podrli kiosk za trafiko na desni strani in ga prenesli in postavili na levi, na banovinskem travniku pod kostanj. Tako je bila srečno rešena ta zadeva, s katero se je bavil magistrat že nekaj mesecev sem. — Če bo sreča in bodo mestni uradi nekoliko pospešili svoje uradovanje, bo do jeseni stal v Lattermannovem dvorednu tudi že določeni paviljon, v katerem bodo našli prostora čuvajnika, javno stranišče in trafika. Vsi dosedanjí kioski pa naj bi se podrli. Ljubljancem smejo upati, da bo do tedaj popolnoma dovršeno tudi javno stranišče v Zvezdi, ki ga sedaj prezidujejo in popravljajo z največjo previdnostjo in počasnostjo.

© Prilika dela tatu. Natararica Katarina Cebular po »Šestici« bi bila kmalu okradena. Pustila je na stolu poleg nekakega starejšega, še malo vinjenega gosta svojo torbico in odšla stree drugim gostom. Prvi gost je torbico opazil, se dvignil, vzel torbico in odšel iz gostilne. K sreči je okradenka takoj opazila tatvino in hitro obvestila o tem stražnika. Tatu so nato ujeli ko jo je že zavlil proti Gosposvetski cesti. V torbici je bilo 788 Din. Tat se je na policiji prav originalno izgovarjal, — da ne ve, kaj mu je bilo takrat, ko je segel po torbici, da se mu je najbrže takrat mešalo... Le če mu bodo to na sodišču verjeli?

© Ne spati v javnih lokalih! Neki F. G. je ob utrujenosti, pa tudi od zavžite pijače zaspal v kavarni Leon. Ko se je zbudil, je bil z žalostjo spoznal, da ga je ta sladka dremavica vnela 500 Din. Toliko je bilo namreč denarja v njegovi listnici, ki mu je med spanjem izginila. Kar je pa še najbolj žalostno, je to, da okradeni G. niti ne ve, koga bi tatvino osumil, ker ne ve, kdo se mu je spetemu pridružil.

(Poslovenil J. G.)

Maribor

je letos uvedla novosti: start z gumijastimi trakovi. Med posameznimi dirkami se izvajajo concours hippique, ki je tudi nekaj novega za povojni Maribor. Za to nagradno skakanje, pri katerem mora vsak konj preskočiti prvi dan 8, drugi dan v težji kategoriji 10 zaprek, je do danes prijavljenih 9 konjev. Občinstvo se opozarja, da je prostor za gledalce samo v ograjenem prostoru in sicer desno in levo.

Celje

Trouble

Šolska akademija. Dekliška in deška osnovna šola priredijo v nedeljo popoldne ob 3 v Društvenem domu šolsko akademijo. Na programu je petje, deklamacije, rajalni nastop deklic, telovadba itd. Starši in prijatelji mladine so vljudno vabljeni.

Zobozdravnik Dr. A. Praunseis

ordinira od 22. junija naprej do preklica vsaki dan (izvzemši ob nedeljah in praznikih) od 7 - 11 dopoldne in od 3 - 7 popoldne. **Telefon 2782**

Marijin trg št. 3

Schichtov
terpentinovo milo

gotovo!

Znanstvena organizacija dela

Dne 17. junija 1930.

Borza

Dne 17. iunija 1930.

DENAR

Tendenci na državne papirje je ostala neizpremenjena, le 8% Bler je nekoliko čvršteej kakor tudi 7% Bler. Nekoliko oslabele pa so dolarske obveznice hipot. banke. Bančne delnice so danes deloma oslabele, Jugobanka, ki je bila začetkom za ključna po 78,50, je kasneje popustila na 78, Praštediona pa je bila danes zaključena po 900 napr. 905 in 907,50 včeraj. Zivahineje je bil promet v indistrijskih delnicah. Do zaključev je prišlo v del

Žito

V Ljubljani so notacije neizpremenjene.

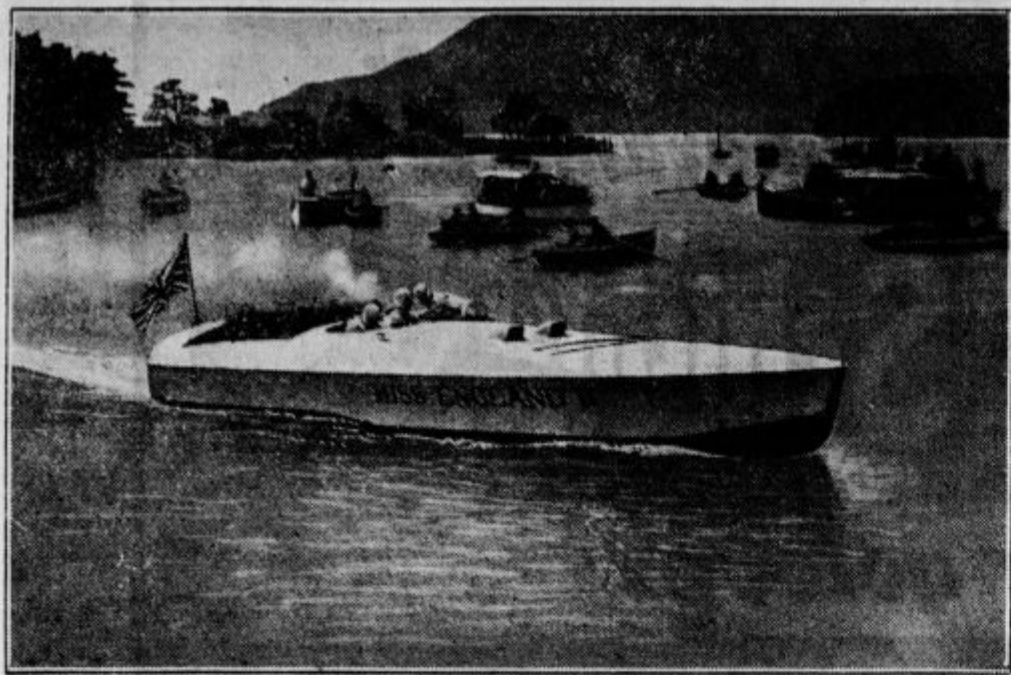
Les

Les

Živina

Živina

Dunajski prasičji sejem. (Por. tvrdke Eduard Saborsky & Comp., Dunaj.) Na prostem trgu bilo danes 10.074 pršutarjev in 4898 špeharjev. V Jugoslaviji je bilo 1037 pršutarjev in 3054 špeharjev. Razen tega je bilo na kontumačnem trgu 141 pršutarjev in 111 špeharjev. Cene: za špeharje na boljše 1.50, I. 1.40—1.45, II. 1.35—1.40, za kmetijske prasičke, najboljšie 1.60—1.70, I. 1.45—1.55. Za pršutarje 1.60—2.35. Tendenca je bila zelo medla. Cene za špeharje so bile za 25 grošev nižje, za pršutarje za 10 do 20 grošev višje.

Major Segrave pri startu k svoji smrtni vožnji.

Največje klanje kristijanov v zgodovini

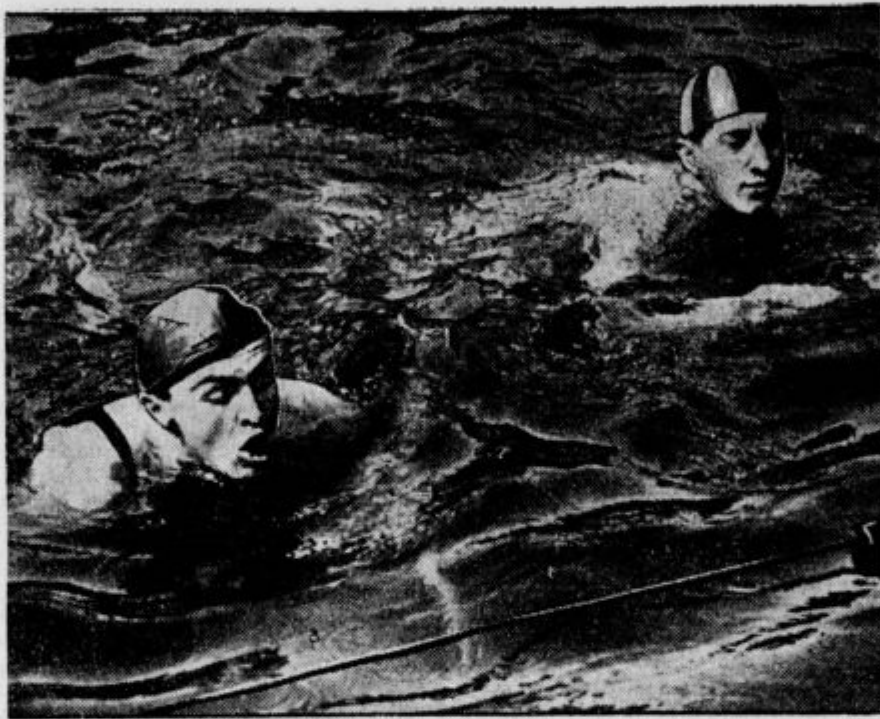
Preganjanja kristijanov v Rusiji, ki jih doživljamo danes, so po grozoti in obsegu prekosila preganjanja v časih rimskih cesarjev; vsa ta preganjanja pa daleko presega strašen pokolj kulturnega naroda po Turkih. Kaj vedo ljudje danes o strahotah leta 1915., o tistih strašnih dogodkih v Armeniji, ki nimajo primera v svetovni zgodovini. Med svetovno vojno se o tem ni smelo nič pisati, da ne bi bili ogroženi prijateljski odnosi s Turčijo, zavézno osrednjih velesil.

Neki minister sultana Abdula Hamida je o rešitvi armenskega vprašanja izjavil: »Armensko vprašanje bomo najbolje rešili, če spravimo Armence s sveta.« In 31. avg. 1915 je turški notranji minister Talaat že javil nemškemu veleposlaniku: »La question n'existe pas — armenskega vprašanja ni več!... Od sten Ararata je v poletnih dnevih 1. 1915. odmevalo milijonsko vpitje umirajočega naroda, se širil kužni duh neštevilnih tisočev strohnelih človeških trupel.

Junija meseca 1915 je dal Talaat civilnim oblastem navodilo, naj prično z »deportacijo« Armencev v Mezopotamijo. Razumeli so, kaj se s tem namerava. Povsod so obkolili mesta in vasi in odgnali prebivalce. Na stotisoče jih je bilo mučenih do smrti. V Trapecuntu so moške vkrkali na ladje, ki so se po par urah vrnile prazne. Deportirance iz vilajetov Trapecunta in Erzeruma so gnali skoz dolino Evfrata do globeli Kemah. Kaj se je tukaj z neštevilnimi tisoči ljudi odigralo, je slika strasne grozovitosti in zverinstva. V dnevih 8., 9. in 10. junija so armenske ljudske množice zapustile mesto Erzingan. Spremljala jih je vojaška eskorta. Šli so v Kemah, najbližje okrožno mesto. Samo majhen del desetstisočarih je prišel do kraja, kamor so bili namenjeni. V ozki soteski so vojaki in iz okolice prihiteli krvoželjni Kurdi napadli uboge ljudi, jih oropali in nato poklali. Cele gore trupel in na pol mrtvih so nato pometali v brezno. Na desetstisoče žen in otrok je zgubilo življenje. Hreščanje razbitih človeških trupel je odmevalo od skalnatih sten, pomešano z obupnim kričanjem žrtev, ki jih je še čakala strašna usoda. Možje in žene so videle, kako so na kose sekali njihove otroke in može, jih natikavali na drogeve in nato pometali v globino. Matere, ki so od groze zblaznele, so poskakale za svojimi otroci in možmi v smrtno globino. In to prav hudičevo delo ni trajalo samo eno uro, ne, tri dni, uro za uro se je nadaljevalo klanje in davljenje. Potoki krvi so tekli po skalah navzdol.

Neki misijonar iz Mersivana (vilajet Si-

vas) poroča, da so segnali skupaj može in jih odpeljali v skupinah po 30 do 150. Vse pomorili. Od 12.000 armenskih prebivalcev mesta jih je samo par sto ušlo smrti. Neki armenski vojak iz Cileha poroča, da je videl, kako so škofu v Sivasu kakor konju pribili podkve na boste noge. V Diarbekru so

Francoz Taris doseže evropski rekord v plavanju. V pariškem stadionu so se vršile plavalne tekme, pri katerih je francoski plavalec Taris (na levi) dosegel nov rekord — 200 m — v 2 minutah 14 sek. in s tem premagal slavnega madžarskega plavca Baranyja (desno). Tekmi je prisostvovalo nad 6000 gledalcev.

674 mož nalcžili na brodeve in jih pometali v Evfrat in nato tiste, ki so plavali, postrelili. V Sasunu so poklali 3000 mož, v bližini Angore pa 5000. Armensko vprašanje je bilo na ta način kmalu spravljeno s sveta... Na stotine stotisoče ljudi je bilo pomorjenih, krščanski kol v turškem telesu je bil odstranjen. Ves kulturni svet pa ni ganil z mežincem, da bi skušal prepričati to strašno klanje, ki je neizbrisna sramota zgodovine človeštva.

Tvrdba

A. KUNC

Ljubljana — Gosposka ulica
priporoča svoje izborne izdelke moških
oblečil. — Cene kar mogoče nizke!

Henny Porten prvič v zvočnem filmu. Iz filma »Škandal za Evo«. Zgoraj Oskar Sima s Hennv Porten, spodaj trikrat Henny Porten, najpriljubljenejša nemška filmska igralka.

Katoliška cerkev in nemiri v Indiji

Msgr. Poli, škof v Allahabadu, je nekemu časnikarju izjavil, da upor v Indiji trenutno še ne ogroža katoliških misijonov. Cerkev se vedno trudi, da stoji nad čisto političnimi vprašanji. Seveda je res, pripominja msgr. Poli, da je sedež moje škofije Allahabad glavno agitacijsko središče za neodvisnost in da je Mahatma Gandhi tam večkrat rezidirал. Neki vpliven Indijec me je nedavno vprašal, kaj sodi katoliška cerkev o gibanju za neodvisnost Indije. Bilo mi je lahko odgovoriti. Pripomnil sem mu, da se katoliška cerkev, v katerikoli deželi že, trudi, da vrši svoje visoko duhovno poslanstvo in da cvete pod vsako vladjo, ki temelji na pravičnosti in verski svobodi. Vsaj doslej vsled nemirov v Indiji še nismo prav nič trpeli. Neprestano se z vsemi silami posvečamo našemu apostolskemu delu za dobrobit našega ljudstva. Cvet moje škofije so šole, 14 po številu, katere poseja 85% katoliških učencev. Naučni minister združenih provincij mi je nedavno dejal: »Katoliške šole so najboljše in napravljajo državi najmanj stroškov. Zagotavljam vas, da so civilne oblasti prepričane, da vrše vaše verske kongregacije s poukom združenim provincijam odlično službo.«

Politične zmešnjave Indov nam ne povzročajo nobenih skrbi. Kar nam v naših krajih škoduje, je protikrščansko združenje Indov Arya Samaj. Kakor znano, gre za tem, da bi uničila katoliško cerkev. Kakor hitro smo v zadnjih letih otvorili kak misijon ali šolo, so pogosto prišli člani Arya Samaj in skušali našo ustanovo preprečiti in nas z vsemi silami ovirati pri našem delu. Odkar so se

Protestantska biblična družba v l. 1929

V Queen's Hallu v Londonu se je vršila pred kratkim letna skupščina britanske in zunanjih bibličnih družb. Poročilo je omenjalo, da je družba l. 1928. razpečala 12.175.292 izvodov sv. pisma, kar znači napram l. 1928. porast za 775.752 izvodov. V Kanadi in Novi Fundlandiji so v enem letu razpečali 479.170 izvodov, v Avstraliji 255.284, na Novi Zelandiji 30.566 izvodov. Družba je skoro povsod napredovala po številu kupecev, edino v Indiji so preteklo leto prodali 35.000 izvodov manj kot l. 1928. Na Kitajskem so kljub slabemu gmotnemu položaju prodali 5.306.000 izvodov. V Perziji, kjer je mohamedanizem začel kazati prve znake razkroja, je en sam prodajalec v enem okraju prodal 5300 izvodov. British and Foreign Bible Society je v preteklem letu izdala nad 44.000.000 frankov za tisk, vezavo in prevajanje sv. pisma, a dohodki so znašali nad 77.000.000 frankov. — Kako potrebna bi bila katoliška družba, ki bi na enak način širila sv. pismo med ljudske mase.

Nehvaležnosti se je sramoval

Neki Arabec je hrepnel po krasnem irskem konju, ki je bil last moža iz sosednjega kraja. Tuhtal je, kako bi prišel do tega konja in končno res iztuhtal. Vlegel se je na cesto, navidezno zelo bolan, v času, ko je vedel, da bo lastnik konja jездil mimo. Kmalu res prijezdi dotični človek in ko vidi Arabca na tleh, skoči raz konja in ga sočutno vpraša, kaj mu je. Arabec mu začne razlagati svojo namišljeno bolezen in človek je bil takoj pripravljen pomagati mu, da pride domov. Kakor hitro je bil navidezni bolnik v sedlu, zgrabi za uzdo in pobegne. Lastnik je bil prepričan, da bi ga bilo brezuspešno loviti. Arabec se še enkrat ozre na lastnika in se mu škodoželjno zareži. Gospodar je stal kakor prikovan, ozirajoč se za svojim priljubljenim konjem in je zaklical: »Nikomur se ne pohvali, kar si storil!« — »Čemu?« — »Radi tega, ker potem ne bi nihče več izkazal milosrčnosti iz bojazni, da utegne biti prevaran, kakor sem jaz.« — Te besede so segle zločincu tako v srce, da se hipoma okrene in vrne lastniku konja rekoč: »Vzemi si konja nazaj, s svojo dobroto si me premagal.« Ljubezen in dobrotljivost govorita z močnejšim glasom kakor zakoni!

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 18. junija: 12.30 Reproducirana glasba. 13.30 Casovna napoved, borza, reproducirana glasba. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 17.30 Otroška ura, ga. Gabrijelečeva. 18. Koncert radio orkestra. 19. Dr. p. Rom. Tominec: Lev Nikolajevič Tolstoj. 19.30 Dr. Rupel: Srbohrvaščina. 20. Solospesve s klavirjem poje gdč. Antič. 21. Koncert radio orkestra. 22. Casovna napoved in poročila.

Četrtek, 19. junija: 9.30 Prenos cerkvene glasbe. 10. Zvenenje. 10.20 Kmetijsko predavanje. 11. Koncert Radio-orkestra. 15. Prenos iz Mežice pri Prevaljah. 20. Klavirski večer gdč. Jadvice Poženelove. 21. Pevski koncert gdč. Anite Mezelove. 22. Casovna napoved in poročila, lahka glasba.

Drugi programi

Četrtek, 19. junija:

Belgrad: 17.30 Narodne na ploščah. 18. Koncert orkestra. 20. Prenos iz Ljubljane. — Buda-pest: 10. Nabožna glasba. 11.30 Dopoldanski koncert opernega orkestra. 17.40 Koncert ciganskega orkestra. 19.10 Zabavni koncert. 20.30 Drama iz studia. — Dunaj: Koncert dunajskega deškega pevskega zbora. 11.05 Koncert opernega orkestra. 20. Koncert operne glasbe, nato večerni koncert — Milan: 20.30 »Priatelj Fric«, opera (Mascagni), nato koncert zabavne glasbe. — Praga: 20.30 Drama iz studia. 21.30 Zabavni koncert. — Langenberg: 20 »Orfej-Evridike«, opera v 3 dej., kp. Gluck, nato plesna glasba. — Rim: 21.02 Večer ruske glasbe. — Berlin: 21.50 Haydnova slovesna sveta maša v d-molu, nato plesna glasba. — Toulouse: 19.40 Koncert na violoncelu. 20.15 Pesmi. 21. Večerni koncert. — M. Ostrava: 19.30 Plesna glasba. 20. Violinski koncert. 20.30 Drama iz studia. 21.30 Zabavni koncert.

»Kakšna dobrota — malce sence!«

— PEGE —

odstrani takoj iz brez sledu »Creme Orizol«
Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Zalo-
ga: »Cosmochemia, Zagreb, Smilčičkova 23. Telefon 49 99

DOPISI

Jesenice

Karambol. Ze ponovno smo opozarjali na nevarnost ozkega prezlaza pri Hrovatu na Jesenicah. V petek sta tam trčila avto in motocikel, vendar k sreči brez večjih posledic.

S škropljenjem jesenskih cest in ulic se bo menda vendarle pričelo. Zaenkrat pa to ne bo nobena moderna škroplilnica na avtu, pač pa sodček, katerega bo vlekel pohleven Jakobček konj. Vendar pa bo vsaj nekaj.

Gospoda načelnika jeseniškega kolodvora prosimo, da bi dal na peron postaviti še par klopi, da bi številno potujoče občinstvo imelo kam sedeti, ko čaka na razne vlake. Za restavracijo ni vsakemu in mnogi tudi nima, da bi lahko sedel na belih stolihi, zato bo gospod načelnik gotovo ustregel tej skromni želji.

Tudi Jeseničanje so iz vseh hiš razobesili zastave v čast romunskim gostom, katerih pa, razen par vijem ni bilo na Jesenice. Meščani so potrpežljivo čakali na Aleksandrovi cesti, kdaj se bodo gostje pripeljali, a čakali so zaman.

Sport. Nedelja je bila strašno vroča, vse je iskalo sence in hladnih prostorov. Gotovo pa ni nikjer tako prijetno hladno kot v kleti Krekovega prosvetnega doma. Kdor ne veruje, naj se prepriča. Zato je vprav čudno, da se je kljub vročini nabralo toliko gledalcev na športnem prostoru pod Nožaklo. Najprej se je odigrala predtekma med jeseniškim bratstvom in Borci, ki se rekrutirajo iz Krekovega prosvetnega društva. Rezultat tekme je bil presenetljiv, kajti Borci so zmagali proti Bratstvu s 4:2. Nato je sledila glavna tekma Bratstvo : Magdalenen (Beljak), ki je ostala neodločena z 2:2. Vsi ti in prejšnji rezultati kažejo, da jeseniški nogomet prav nič ne zaostaja in da se lahko meri tudi z mestnimi klubi.

Domžale

Rumunski avtomobilisti so pasirali naš trg v četrtek 12. t. m. ob 14.30. Malone raz vseh hiš so vihrale trobojnice. Šolska mladina z vsem učitelstvom je bila zbrana pred šolo ter obiskala avtomobile s cvetjem ter jim mahala z zastavicami v pozdrav. Pa tudi mnogo drugega občinstva se je zbralo na cesti, akoravno je sedaj zaposleno pri sušenju detelje.

Dan Rdečega križa se je vršil v našem trgu na binkoštno nedeljo. Šest deklic je nabiralo prostovoljne darove za Rdeči križ ter nabrle 170 Din. Vsota je bila odposlana okr. načelnstvu v Kamnik.

Nesreča. Nogo v členu si je zlomila pretekli torek gđ. Julijana Kocijančič, učiteljica v Trzinu. Zdravi se v ljubljanski bolnici.

Nov škroplilni avto po vzgledu Ljubljane si bo nabavila naša občina. Je pa že skrajni čas. Kajti pred oblaki prahu, ki ga dvigajo mimo drveči avtomobili niso varni niti ljudje niti mobilije po stanovanjih, posebno pa še v Stobu, kjer je cesta zelo ozka in hiša tik hiše.

Slovenjgradec

Samoumor. Dne 13. t. m. je ga. Kac Marija v Smartnem našla v svojem gozdu na jelši obešenega nepoznanega moškega, kateri je visel 2 do 3 dni. Po delavski knjigi se je ugotovilo, da je 67 letni Anton Štinek iz Kroke pri Radovljici. Drugih papirjev razen delavske knjige pri njem niso našli.

Priprave za velik kmetijski praznik so v polnem teku, da bi se velika slavnost najdostojnejše in v najlepšem redu izvršila. Preteklo nedeljo se je vršil v hotelu »Balkan« sestanek pripravljalnega odbora, na katerega so bili povabljeni tudi vsi oni, kateri imajo dobro voljo sodelovati pri tej prireditvi, ki bo zahtevala mnogo žrtve in dela. Na tem sestanku se je podrobno razdelilo vse delo in določili močje, ki bodo prevzeli to ali ono nalogo. Tozadevni cerkveni in strokovni govorniki so že naprošeni. V svrhu dobave in postavitve mlajev, napravu šotorov, miz, stolov, odrov, tribun, dirkalnice, kresli, streljanje, tombole itd. je za vsako od teh panog izvoljenih par moč, ki imajo nalogo, zadevo v kar najlepšem redu izpeljati. Sestanek je trajal cca 2 in pol uri. Želimo kmetom, da svoj praznik čim dostojnejše proslavijo in jim želimo mnogo uspeha.

Obrtni utrinki. Zadruga krojačev in čevljarjev je preteklo nedeljo imela svojo četrletno oprostitve in vpisnino vajencev. Oproščenih je bilo: 1 krojač, 5 šivilj in dva čevljarji. Na novo vpisanih je bilo 1 krojač, 7 šivilj in 3 čevljarji.

Vojnik

Kakor vsako leto, tako bo tudi letos mešč. šola položila delo svojih gojencev javnosti vpogled na razstavi risarskih pismenih, deških in ženskih ročnih izdelkov. Vabimo občinstvo, da si ogleda razstavo v času od 19. do 22. junija 1930 od 8 do 17. Vstopnine ni.

Prvo vpisovanje v I. razred mešč. šole Vojnik je 28. in 29. junija dopoldne, drugo začetkom septembra. Svetujemo starišem, katerih otroci dovrše 4. šolsko leto osnovne šole z uspehom in so dovolj telesno razviti, da jih takoj vpišejo v mešč. šolo in ne čakajo, da dovršijo še peti razred; kajti učni načrt prvega razreda mešč. šole obsega v mnogem utrditev znanja, pridobljenega v osnovni šoli. Na novo pridejo le predmeti: geometrija, nemščina in risanje, tako, da učenec IV. razreda osn. šole ni težko izhajati. Nespametno pa je, pustiti otroke ponavljati z uspehom dovršeno 4. ali 5. šolsko leto osn. šole, kjer je na razpolago mešč. šola. Tekom let je občinstvo imelo dovolj prilike seznaniti se potom vsakoletnih razstav in številnih prireditvev z ustrežnim mešč. šol sploh.

Dobra šola je ponos in bodočnost vsakega naroda, zato je potrebno in dolžnost, da se zanimamo zanjo vsi.

Sport

TEKMA Z BASTYO — ODPOVEDANA.

Ker moštvo Bastye ni moglo dobiti pravčasno vizuma, je tekma s tem renomiranim moštvom preložena na kasnejši termin.

RAZNE SPORTNE VESTI.

Dunajski B. A. C. je odigral v Splitu proti Hajduku dve tekmi, prvo je izgubil s 3:1, revanžno tekmo je pa odločil s 2:1 v svojo korist.

Na nedeljskem glavnem zborovanju Zimsko-sportne zveze je bil ponovno izvoljen naslednji odbor: predsednik dr. Ivo Pirč, podpredsedniki: dr. Ciril Pavlin, dr. Milan Hristič, dr. Stevo Hadži, generalni tajnik Josko Gorec, II. tajnik Kunstelj Anton, blagajnik Komar Ivo, ostali odborniki: dr. Hubert Souvan, Fran Perhacev, Mirko Pirkmayr, Karol Sircelj, Al. Božič, dr. Janko Orožen, dr. Ciril Žilek, Dušan Jakšič, podpolkovnik Cvetko Rudolf, Ante Gnidovec, Eden najvažnejših sklepov tega važnega zborovanja je obvezni pregled vseh verificiranih smučarjev po posebnem zdravniškem komitetu, ki ga tvorijo: dr. Škerlj Božo, doc. dr. Seišliar, dr. Al. Kunst, doc. dr. Alija Košir.

Nogometna reprezentanta J. N. Z. je sinoči potovala skozi Ljubljano v Marseille, kjer se 20. t. m. vkreca na parnik Florida. V Montevideo prispje naše moštvo 8. julija, tekmovalje se bo pa pričelo 13. julija in končalo 28. julija. Vrne se naše moštvo 29. avgusta.

Teniska tekma Jugoslavija:Madjarska je končala s 3:2 v korist Jugoslavije, kar je izvalo splošno presenečenje. Naš prvak Schäfer se nahaja v sijajni formi.

SPORT V PROVINCI.

Jesenice, 16. jun.

V nedeljo, dne 15. jun. je »Borec« (športni odsek Krekovega prosvetnega društva) poizkusil svojo srečo pri nogometu. Igral je proti rezervi »Bratstva«. Tekma je izpadla 2:4 v korist »Borca«. Igra ni bila na višini. V prvem polčasu je »Bratstvo« v 7 min. poslalo prvi žogo v gol. V 20. min. pade drugi gol za »Bratstvo«. Moštvo »Borca« s tem še ni izgubilo poguma in je v 27. min. dosegel Uličar prvi gol. V drugi polovici igre so »Borci« v premoči.

Natlačen stopi v napadalno vrsto, igra veliko bolj živahna kot v prvem polčasu. Borci so stalno v premoči. V 14. min. strelja Dakskoffer 11 metrovko in doseže izenačenje 2:2. V 32. min. dobi žogo Natlačen in jo solo pelje v gol. 3:2 za Borec. Čez 8 min. doseže Langus zadnji gol 4:2. Borci so dosegli gol zmag.

S tem je zopet naša mladina pokazala, kaj zmore sloga in disciplina.

V Starem trgu pri Rakeku je gostovalo v nedeljo moštvo SK Javornika iz Rakeka in zmagalo 2:1. — Javorniku se zelo pozna, da je po daljšem presledku to njegova prva tekma. Domačine je odlikoval silen član.

Plavalna sekcija S. K. Hrije. Opozorjam vse aktivne člane plavalne sekcije na klubsko prvenstvo v plavanju in skokih, ki se vrši jutri v četrtek točno ob pol 9 dopoldne. Udeležba je za vse članstvo strogo obvezna. Program je nabit na oglasni deski v letnem kopališču. — Načelnik.

„Mir vam Slovenci!“

(Glas z Nemškega. — Str. 167. V Ljubljani. 1930. Cena 20 Din.)

Najlepši zgled »mirovnih sodnikov« imamo pri starih Grkih, zlasti pri Ateneih. Modri Solon je ob prelomu sedmega in šestega stoletja pred Kr. pomiril razpre brate med seboj, demokrate in aristokrate; skoro dve sto let je vladal mir in država je takrat dosegla višek gnetnega blagostanja, pa tudi najvišjo stopnjo umstvene kulture. Ko so pa ob koncu petega stoletja prenapeti demagogi jeli hujskati ljudstvo, je začela tudi moč države nevdržno propadati; propadanja ni mogel nihče več ustaviti. — Ta zgodba se v raznih oblikah in dobah ponavlja menda pri vseh rodovih in narodih; povsod v zgodovini vidimo: sloga jači, nesloga tlači. Srečen narod, ki mu o pravem času vstanejo ključni miru in jih narod v resnici tudi posluša! Pri Nemcih je glasno zaklical k miru Schiller v svoji najlepši »Pesni o zvoncu«. In ne brez velikega uspeha. Slovanom je vneto propovedoval mir in slovo apostol slovanske vzajemnosti, Jan Kollár.

Slovenci smo vedno imeli ključarje miru in slovo. Mar ni bil to že Prešeren v svoji »Zdravljici«, »Sonetnem vencu« itd.? Imeli smo časopise »Edinost«, »Slogor«, »Mire«... Ko smo bili že v hudem medsebojnem boju (»liberalci« in »klerikalci«) v 90 letih prejšnjega stoletja, je mladi Dragotin Kette v pesmi »Na Blejskem otoku« molil: »O sveta božja Porodica, usmili, usmili, usmili se nas — Sprjazni brata sovražnika, saj je že zadnji čas!« Pa mi pesnikove želje nismo upoštevali, razdor se je širil naprej — do svetovne vojne. Ta nas je zrušila. Ob majniški deklaraciji smo bili skoro vsi edini: Zlasti lepo se je pokazala edinstvo dne 31. okt. 1918 ob ustanovitvi naše prve narodne vlade. Žal, da je slova trajala le malo časa... in nesloga zavzela še vse večje daljave: zvedeli so za naš prepričljivi v Belem gradu. No, s kraljevim zamahom z dne 6. jan. 1929 je kreg nazunaj spet potihnil. Ali se je le potihnil? In bo o prvi priliki znova izbruhnil? Ze ob sami misli, da bi bilo to spet možno, zatrepeče srce vsakogar, kdor svoj narod zares ljubi. In da se tisto usodno bratstvo ne bi več ponovilo, ampak da bi zanaprej vladal pаметen mir med Slovenci, v ta namen je spisana gori naznanjena, 168 strani obsegajoča knjižica, ki je pravkar zšla.

Kdo jo je spisal: Ali more njen pisatelj mirno odgovoriti na tista »Vprašanja Zupančičeva«: »Kdo si, ki vodi naš narod? ... Si našel, da do zadnjega si zvest?« Če mu še tako preiskujemo srce in obisi, ne bomo našli niti trohice nezvestobe v nobenem oziru. Pristaji tega in onega tabora moramo enodušno priznati, da je za skupno slovensko stvar Janez Kalan — in on je pisatelj te nove knjižice — že toliko storil, mislim n. pr. za naše iztrezjenje ali za naše izseljenje, da sme z neko v trdem delu priborjeno pravico še naprej delati za našo skupno stvar in stopiti pred nas kot »mirovni sodnik« s klicem: »Mir vam — Slovenci!« Večkrat se je že oglasil s to ali ono knjižico (ne gledé na neštete članke v raznih listih, političnih, socialnih in nabožnih, bo knjižic in knjižic že pač nad dvajset), vendar pa se mi zdi, da ima njegov glas v tej knjižici neko posebno barvo: kakor je namreč Janez Krstnik prišel iz pušave in je bila vsaka njegova beseda sad dolgega premišljevanja, tako je naš pisatelj to knjižico sestavil v tujini, med Nemci, odkoder se mu je naš prepričljivi precej drugačen nego se vidi nam, ki smo neposredno vanj zapleteni. Zato tudi nosi knjižica dva podnaslova: Glas v Nemškega. Pismo rojakom iz tujine.

Izmed vseh, kar je doslej pisal, mu je to zadnje delo najbolj pri srcu, saj se mu je pa tudi rodilo ob največjih težavah. Le odprmo zadnjo stran (str. 167!), da se o tem prepričamo! »Pisal sem to knjižico v največjih težavah... Ko sem bil sredi pisanja in mi je bila glava polna misli, se je razvila v meni bolezen, ki se je že dolgo nabirala. Vse moči so mi odpovedale. Nekaj časa sem se sili, malo polegal, malo pisal. Nazadnje sem moral le še narekovati. Nisem pa mogel prej nehati, dokler ni bilo vse na papirju. Par dni potem so me odpeljali v bolnico... In malo nižje piše: »Nobena knjižica mi ni dala toliko truda, ko sem premišljeval, kako bi povedal, da bi pravo zadel. Tehtal sem besede in stavke... Tudi zdaj, ko je že vse postavljeno in natisnjeno, še mislim, če je vse prav. Še vedno bi rad pilil in popravil. A kar je pomanjkljivega, prosim, naj popravi in dostavi kritika.«

Namen knjižice je gotovo dober, izredno dober in plemenit: politično, strankarsko sovražstvo, ki traja že skoro 60 let, naj bi med Slovenci prenehalo, naselil naj bi se že vendar enkrat mir in sicer odkritosrčen mir! — Pred desetimi leti (1920) je sicer isti avtor s knjižico »Zločin nad domovino« isto nameraval; a sam priznava, da takrat ni dosegel nič. Na kalere nove razloge se opira danes, da spet z novim upanjem kliče k miru? V desetih letih, pravi, je doživel marsikaj, kar bi moralo Slovincem oči odpreti in jih med seboj spraviti. Naš narod so sosedje razkrali, ali naj še sami koljejo? — Če je bil med vojno mir možen, zakaj ne bi bil še znanprej? — Če v veliki Nemčiji, kjer sta dve veri, polno verskih ločin in političnih strank, vae gre brez sovražstva, zakaj ne bi šlo med nami? — Nekaj upanja mu dajejo tudi miroljubne izjave vodilnih mož iz drugega tabora. — Na vse to torej gradi pisatelj svoj optimizem.

Jedro knjižice je obširno razmotrivanje o tem, kaj je klerikalizem.

Komu je knjižica pred vsem namenjena? Časnikom in časnikarjem! Ti — tako meni g. pis. — pred vsem netijo preprič. O čem naj pa pišejo, če ne o »klerikalizmu« in »liberalizmu«? G. pis. tudi o tem razpravlja in daje več praktičnih nasvetov. Knjižica je pisana vobče nepristransko, šibajoč napake na tej in na oni strani. Vendar se zdi, da napak več vidi na strani »klerikalcev«: pomanjkanje ljubezni do bližnjega, nebrzičnost za iztrezjenje naroda. Naravnost krivičen in — naj oprostite — surov pa je v svoji sodbi o izrodkih mode pri žensstvu na »klerikalni« strani. Pisana je pa knjižica tudi — kakor vse Kalanove — v zelo prijetnem slogu; tako se mi zdi, ko da čitam Stritarja in njegov »Zvon«; vsebina, vzkliki, retorika, vse zelo slično! Želim g. pisatelju, da bi se ta njegov najnovejši klic tako močno silil po vsaj Sloveniji, kakor se sliši na daleč zvon s šmarne gore ali iz Device Marije v Polju ali drugi močniti naši zvonovi. »Da se resnica prav spozna, je treba čuti oba zvonata!« Z avtorjem vred želimo, naj bi ta glas zbudil več odmeva ko l. 1920. in naj bi se k besedi oglašili pozvani! J. D.

Dvoje duhovitih kulturnih vprašanj

V Jutru od 14. t. m. se je neki kulturni beležkar šifre »K.« vtiaknil v neke moje članke, kjer je govor o »zgodovinskem razvoju«, da so se v zgodovini menjali nazori in stili itd. Zakaj se je spravi K. baš na te reči, ne vem, senzacijo je pa le napravil. Pravi, K. namreč, kako da je Vurnik še zmeraj katoličan, če so se pa v zgodovini nazori menjali? Resnično, od Trubarja do danes se kaj tako brihtnega v slovensčini še ni tiskalo! In končno vpraša K. ogorčen: »Ali gre res (zgodovinski razvoj) vedno le naprej in ne kajkrat tudi nazaj?« Sveti Zornalstik, skrbil, da nam Jutrovi kulturni beležkarji ne bi ušli nazaj v trinajsto stoletje! V.

A. Medved: Za pravdo in sree. — V včerajšnjem poročilu o tej predstavi Kal. dr. rok. pomočnikov se je zgodila neljuba poma, da je igral Lokvanca g. Puc, dočim ga je v resnici predstavljaj g. Sešelj, kar s tem popravljamo.

Heinrich Zerkaulen: Musik auf d. Rhein. Ein Roman. Freiburg 1930. Herder. — Vse premalo poznamo pri nas nadarjenega nemškega pisatelja Heinricha Zerkaulena; pa je on med izvoljenimi, ki jim je ostala nadarjenost čista in neskaljena pred velikim smotrom, katerega doseči je slehernega pesnika namen in tako pred Bogom kakor tudi pred ljudmi — dolžnost. Redki so namreč danes še tisti, ki bi jih ne zamamila in zaslepila obča naklonjenost senzaciji v škodo funkcionalnosti. — V svoji najnovejši knjigi nam podaja Zerkaulen odlomek iz Beethovenove mladosti — od rojstva do potovanja na Dunaj. A ne v tem, kaj nam podaja, marveč v tem, kako nam podaja je izraženo mojstrstvo dela; avtorjevo neposredno pesniško gledanje in prikazovanje nam odpira pot v popolnoma nov svet: v svet umetnika Beethovena, ki bi pa nikdar ne bil postal za nas to, kar čitamo v tej knjigi, da ni Zerkaulen položil vanj vse bogastvo svoje lastne umetniške nature, ki je ta svet izoblikovala z dovršenim mojstrstvom.

Velika Herderjeva zgodovina narodov. Herderjeva založba v Freiburgu i.Br. je že januarja 1929 oznanila svojo namero, da začne izdajati široko zasnovano vrsto knjig pod naslovom »Herders Geschichte der führenden Völker«. Za to publikacijo je pridobila izvrstne strokovnjake, ki bodo sodelovali pod uredništvom priznanih kapacitet: Heinricha Finkea, Hermann Junkerja in Gustava Schnürerja. — Zda je objavil načrt vsespnege dela: Einführung (Geschichtsphilosophie — Die geographischen Grundlagen der Geschichte — Urgeschichte). — A. Strom- und Hochlandvölker (Aegypten, Babylonien, Assyrien, Persien). — B. Völker des Mittelmeeres u. des vorderasiatischen Isthmus (Griechen, Römer, Judentum und junges Christentum, Byzanz und Araber). — Abendländisch-europäische Völker (Die Grundlagen der abendländischen Völkergemeinschaft. — Der Geist des Abendlandes. — I. Mitteluropa und Italien. — II. Atlantische Europa. — III. Nord- und Baltische Europa). — D. Morgenländisch-europäische Völker (Polen, Russland (Mongolen), Bulgarien, Türkei u. ihre christlichen Vasallen). — E. Aussereuropäische Völker. (China, Indien, Japan, Nord- und Südamerika, der Kampf um geistige und wirtschaftliche Führung). — Tekom letošnjega leta izidejo prve tri knjige tega velikega in znanstveno na višku najnovejših dognanj stoječega dela.

Mariborsko gledališče

Sreda, 13. junija ob 20. uri: ADIEU MIMI. Izven. Poslovljni večer g. A. Harastovića. Četrtek, 19. junija. Zaprt. Petek, 20. junija ob 20: »Baletni večer članov ljubljanske opere«. Ab. C. Dramske cene.

Naše dijaštvo

SLOVENSKA DIJASKA ZVEZA

vabi vse svoje fante in dekleta ter prijatelje na počitniška zborovanja 1930. Za srednješolce se vrši letošnje počitniško zborovanje zopet v Nazarju (Zelezniška postaja Paška vas) v Savinjski dolini od 3. (prihod) pa do 6. (razhod) julija. — Za akademike v Ljubljani od 21. do 23. julija, pred dnevi kongresa vseslovenskega katoliškega akademikega dijaštva v Ljubljani (23. do 27. julija). — Za dekleta na Sv. Planini pri Trbovljah v dneh od 8. do 11. julija.

Srednješolsko zborovanje. Na tem zborovanju hočemo ponovno pregledati našo individualnost, sami sebe, da si bomo na jasnem o našem delu in življenju. Zato se bomo razgovarjali o naših posebnih nalogah v narodni, gospodarski, socialni, kulturni, verski, prosvetni strani našega življenjskega poslanstva. Ker je kraj izbran v središču Slovenije, prosimo, da se odzovejo vabilu fante iz vseh krajev. Nazarje je tudi krasna izletna točka (Logarska dolina). Prijavite se do 25. junija po dopisnici na naslov: E. Boje, cand. phil., univerza, Ljubljana.

Akademsko zborovanje se vrši letos ločeno, ker so tako narekovale izkušnje. Pričakujemo čim več udeležencev, ker zborovanju sledi vseslovenski kat. akad. kongres, ki se ga kar najštevilneje udeležimo. Obravnavati bomo na tem zborovanju teme kongresa in se porazgovorili še o marsičem, kar je za nas vse važno. Glavni temi kongresa sta:

- I. Slovanstvo v sodobni kulturi:
1. Kulturno stanje sodobnega slovanstva.
2. Etične in kulturne vrednote slovanstva.
3. Vloga izobraženstva v slovenskem katoličanstvu.

- II. Slovani v Cerkvi:
1. Perspektive slovenskega katoličanstva v bodočnosti.
2. Cirilometodijška ideja in katoliška akcija.
3. Slovensko katoličanstvo in liturgično gibanje.

Dekliško zborovanje. Razgovorile se bomo o teh-le stvareh:

1. Zena — moč.
2. Težnje in problemi sodobnosti in ženino delo.
3. Zena in telesna kultura.
4. Kako bomo delale v krožkih.
5. Zena in vera.

Vsem: Pridite na zborovanja primerno opremljeni, na pelerine in drugo ne pozabite! Prinesite s seboj petja, zdravja in veselja. — Naj se zopet enkrat skupno razgovorimo in kot ena sama družina lepo zbrani pomenimo o našem prihodnjem delu, ki nas čaka z vse odgovornostjo. Kdor čuti z nami eno, naj ne izostane! Na svidenje! Bog z nami!

Na 15. rednem polletnem običnem zboru Dijskega podpornega društva, dne, 13. junija 1930, se je konstituiral sledeči odbor: predsednik: Hauc Fr., cand. iur., tajnik: Kovačič Maks, stud. tech., blagajnik: Lah Ivo, stud. tech., gospodari: Šlander Jože, cand. iur., revizorja: Avsenak Mirko in Kunčič Jože, odbornika: dr. Ehrlich L. in dr. Božič.

Iz društvenega življenja

Slov. kat. akad. starišinstvo v Ljubljani ima nocoj 18. junija ob 8 zvečer prijateljski sestanek v društvenih prostorih, Miklošičeva 7. K obilni udeležbi vabi odbor.

Strindbergov »Oče« na Vižu. Na Telovo ob 8 zvečer bo dramska družina »Soča« utorizirala Strindbergovo trodejanko »Oče«.

DANES PRILIKA:

Angleški batist v lepih svetlih vzorcih za obleke, m Din 7-50, 9-., 10-.

Pol-delen za hišne obleke v veliki izbiri vzorcev, m Din 10-., 12-., 14-.

Modrotisk za hišne obleke in predpasnike po metru Din 9-.

Rips laneni, posebno trpežna vrsta v karo vzorcih za obleke, m Din 16-.

Frenš za moške srajce v lepih vzorcih, stalne pralne barve, m Din 14-.

Batist, enobarvni, v vseh barvah, za lepo perilo, posebno za kombinacije, m D 14-.

Perilna svila, v lepih modernih vzorcih, posebno ugodna prilika, m Din 22-.

Etamin v veliki izbiri modernih vzorcev, 95 cm širok m Din 22-.

Kakor vedno tudi sedaj: ceneje in bolje kot kjerkoli drugod kupite v največji trg. in razpošiljateljski trgovini Jugoslavije

Na Vašo navadno dopisnico dobite brezplačno kolekcijo vzorcev za današnje priliko kakor tudi najnovejši katalog Jugoslavije

Karstner, Ofner, Zagreb

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Dve kuharici
obe zmogni nemščine — iščeta službo. Prva streže rada starim, bolnim, druga pa želi k boljši gospodi. Slomškova ulica 21/I, levo.

Absolvent
zadružne šole želi kakršnegakoli nameščenja. Naslov pove uprava Slovenca pod št. 6984.

Organist
ter obenem pomožni občinski tajnik, zadružni poslovodja, tajnik poslovnice — išče službo. — Ponudbe na upravo pod značko »Organist«.

Skladiščnik
trgovski potnik ali pomočnik, išče službo. Ponudbe na upravo pod šifro »Skladiščnik«.

Službo določa

Dva vajenca
za tašnersko - sedlarsko stroko sprejme tovarna v Sp. Šiški. Naslov v upravi »Slovenca« pod 6953.

Šiviljo-šeparico
samo dobro moč, z dobro plačo, sprejme takoj tovarna v Sp. Šiški. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6954.

Fanta
18 do 20 let starega, za gospodarska dela, sprejme A. Sušnik, Zaloška cesta 21, Ljubljana.

Krojašk. pomočnika
sprejem takoj za navadno krojaško delo. Nastop takoj. Plača po dogovoru. — Anton Bečaj, krojač, št. Vid štev. 10, p. Begunje pri Cerknici.

Učenca
za trgovino z mešanim blagom — sprejme takoj tržič K. Koželj, Tržič. Hrana in stanovanje v hiši. Predpogoj: Pošten in dober računar. Prednost imajo dečki z družine.

Zasluzek

Čim bolj
ste oddaljeni od Ljubljane, več postranskega zaslužka imate pri našem lahkem delu. Pridni in zanesljivi pišite na upravo »Slovenca« pod »Postranski zaslužek« in priložite 2 Din za odgovor, ki ga boste takoj dobili.

Pouk

Šoferska šola
l. oblast. konc. Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoavto). — Tel. 2236 Pouk in praktične vožnje

Objave

Izjava
Ponovno opozarjam, da nisem plačnik za dolgeve, ki bi jih naredila moja žena Marija Lesnik. — Lesnik Boštjan, Ljubljana, Gerbičeva 13/II.

Izjava!
Gospod Oton Rup iz Gornjega grada ni upravičen inkasirati denar za našo družbo. — Jugoslavija, splošna zavarovalna družba, ravnanje za Dravsko banovino v Ljubljani, Dunajska cesta 15.

Dijaki

Za dve dijakinji
srednje šole se išče za prihodnje šolsko leto stanovanje s hrano in klavirjem v Mariboru. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6968.

Razno

Pljučal
Pljučne bolezni ozdravi Dr. Pečnik, pljučni zavod (Privat-Lungenheilstalt), Sečovlje, p. Rog. Slatina. Zahtevajte prospekte.

Lepa, zdrava deklica
stara eno leto, se odda za svojo, ker jo revna mati ne more preživljati. Dopise se prosi poslati na upravo »Slov.« pod značko »Usmiljenje«.

Posestva

Proda se hiša
z lepim vrtom, na lepem prostoru ob cesti, pripravo za kako obrt. — Dravljice št. 3. Cena ugodna. Poizve se istotam.

Lepo posestvo
pri postaji Grosuplje — proda Završek Anton, Grosuplje.

Posetvo naprodati

Posestvo z vsem gospodarskim poslopjem, njive 25 mernikov posetve, travniki, 3 gozdi, vse v lepi ravnini tik ob dež. cesti v vasi Gabroviče, fara Krka pri Stični, se iz proste roke proda. — Ceni se 100.000 Din. Pojasnila daje Anton Zupanc, žagar, Znojile 12, Krka.

Parcela

vozelna, zelo lepa, solnčna lega za Bežigradom, se proda. — Naslov v upravi »Slov.« št. 6979.

Kupimo

Pianino in avto
poltovornega, kupim. — Ponudbe na: M. Oberstar, Cerkije ob Krki.

Prodamo

Drva, odpadki
od žag se dobijo v vsaki količini pri tržiči Ivan Šiška, tovarna parket v Metelkovi ul. 4. Tel. 2244

Tesan les

popolnoma suh, za takojšnjo uporabo pri stavbah, ima stalno v zalogi »Ilirija«, družba z o. z., Dunajska cesta 46, telefon 28—20.

Žaganje in drva

odpadke od parketov oddaja v vsaki količini parna žaga Lavrenčič & Ko, Ljubljana, Vošnjakova ul. 16, za gorenjskim kolo-dvorom.

Puhasto perje

kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. — Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 Din. L. Brozović, Zagreb, Ilica 82. Kemič. čistilnica perja.

Za stavbe

vsakovrsten suh tesan in žagan les, ladijska tla ceno oddaja — Fran Šuštar, Dolenskijska cesta. Telefon 2424

Pozor, stavbeniki!

Proda se 32 kom. sobnih vrat 200 X 90 cm ter 20 komadov oken 150 X 150 trodelnih. Vse je popolnoma novo, kompletno, nakovano in grundirano. — Ponudbe je poslati na upravo »Slov.« pod »Tudi na drobno« št. 6883.

Radio

„Netzanschluss“
kupim za izmenični tok. Na upravo pod »Poceni«.

Glasba

Orgle, harmonije
piščale in ventilatorje za orgle izdeluje po nizki ceni Anton Dermič, izdelovatelj orgel, Lovljica.

Klavirji

Svarim pred nakupom navideznega blaga cenih klavirjev! Kupujte na obroke od 400 Din

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Höpfl, Stingl original, ki so nesporno najboljši (lahka, precizna mehanika). Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice

Alfonz Breznik
Mestni trg 3.

Najcenejša izposojevalnica

Prostovoljna sodna dražba!

V soboto dne 21. junija t. l. ob 3 popoldne se bo vršila na licu mesta v Ljubljani, Streliška ulica št. 31, prostovoljna sodna dražba zemljišča pod vlož. št. 134 kat. obč. Poljanjsko predmestje, lastnega gospoda Pust Francetu, posestniku in tesarskemu mojstru v Ljubljani. Predmetno posetvo obstoja iz dveh stanovanjskih hiš, gospodarskih poslopj ter nekaj stavbišč. Posetvo se bo prodajalo v celoti ali po posameznih enotah. Dražbeni pogoji so interesantom na vpogled v pisarni podpisane notarija kot sodnega komisarja in pri lastniku.

Mate Hainer,
notar kot sodni komisar.

Obrt

»Isis« risalno mašino naj si interesi ogle dajo v mestnem gradbenem uradu (odsek arhitektov). Poverjenik Drago Lunder, Ljubljana.

Modroce

vrhne iz la afrika močno blago Din 240 — mreže — posteljne odeje — žimo — cvilnih najcenejš kupite pri

Rudolf Sever
Ljubljana, Marijin trg 2

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. & M. ZORMAN
Ljubljana, Stari trg št. 32.

Modroce

otomane, divane, fotole in vse tapetniške izdelke Vam nudi najsolidnejše in najceneje

Ignacij Narobe,
tapetnik, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16 (pri Levu).

Koruzo za krmo

oddaja najceneje velotrgovina žita in moko

A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24.

Malinovec

z najfinejšim sladkorjem vkuhan, brez vsake kemične primesi, garantirano naraven, se dobi v lekarni Dr. G. PICCOLI, Ljubljana

1 kg 20 dinarjev
Pri večjem odjemu ceneje. — Razpošilja se po pošti in železnici.

100 kg

koruze Din 148
»šrot« Din 158

prodaja proti gotovini

JOS. BAHOVEC
SV. JAKOBA NABREZJE

LJUBLJANA

Khasana

neminljiva kot puder.

Nenapisan zakon zahteva, da uporabljajo dame, ki žele biti vedno privlačne, ljubke in dražestne »Khasana puder«, ki povrača dragoceni dah neminljive Khasana. Dobi se povsod v vsaki obliki in barvi

Skladišče za Jugoslavijo:
JUGOPHARMACIJA D. D., ZAGREB
Oddelek za kozmetiko

DR. M. ALBERSHEIM, FRANKFURT A. M. - LONDON

KHASANA

Inserirajte v „Slovenca“!

Zahvala

Za premnože dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli povodom smrti našega nepozabnega soproga, očeta, starega očeta, brata, tasta in vsake, gospoda

Ivana Hribernik
posestnika in lesotrzca

izrekamo tem potom našo najiskrenejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo prečastiti duhovščini, predvsem gospodu župniku Roškerju za pretresljiv in tolažilni govor ob odprtem grobu, dalje pevskemu društvu iz St. Ilje za v srce segajočo žalostinko, gasilnemu društvu ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za častno spremstvo na njegovi zadnji poti. Naša najiskrenejša zahvala tudi vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja.

V Dovžah, dne 15. junija 1930.

Žalujoči ostali.

Maurice Constantin Weyer:

Človek se sklanja čez svojo preteklost...

Konec meseca marca. Prišel sem do kraja, kjer se pod ledeno skorjo iščejo mnogi potoki k združitvi, da se skupno iztečejo v Hudsonbai. Topel dež omehčuje sneg — ves je že umazano rumen — in pod izpodjednim obokom žubori, teče nizdol v dolino. Vode razbijajo okove, naraščajo, tvorijo nove vrtince, izruvajo drevesa, ki so jih jesenski viharji omajali, izpirajo skale. Pomlad se javlja v vsej razposajenosti. ... V kolibi iz kolčev, drevesnih skorij in mahu, uživam gostoljubnost starega indijanca, tako dolgo, da bom mogel zamenjati svoje pse za kanu, da nastopim svoj povratek domov. Postala sva že dobra prijatelja. On pripoveduje:

»Proti severozapadu od tu živi tudi belokožec. Ta je spreten kakor ti ... Drugo zimo je že v gozdu ... Polagoma se je priučil ... Lani smo se mu morali kar smejati — prav nobenega pojma ni imel o kožah. Pa je vendar treba priznati: niso vsi belokožci butci. Ne, tega ni moči trditi ... Kmalu se je naučil. Ta ti bo prav presneto konkuriral! To ti povem, ker si moj gost in ker si mi všeč.«

»Oni drugi ti morda ni všeč?«
»O, pač. Ni hudoben človek. Ni varalica. A ti si mi bolj všeč! ... Ti poznaš tudi gozd! ... Pa tudi oni ni slab. Može mojega rodu ga imajo radi.«

»Kakšen pa je ta človek?«
»Moj prijatelj indijane je iztegnil roko in hitro sem mu ponudil tobaka. Mesto da bi se zahvalil, stisne roko in dé:«

»Mož z ognjenimi lasmi in nebeškimi očmi ... Pripada tistim Angležem, ki jim pravijo Irish. Pri sebi ima svojo ženo in dva otroke. Mlajši se je rodil v gozdu v začetku zime ...«

Gotovo je Ircv dovolj na svetu. Kljub temu me je nekaj zbudilo v sreč. Vprašal sem:

»Njegovo ime? Kako se kliče?«

»Imenujemo ga »Rdeči rog«, radi njegovih las ... Belokožci ga imenujejo drugače. Nekateri pravijo O'Donaghie — jaz sem se oddahnil — a njegova žena ga kliče A ... a ... chie ali podobno.«

»In on, kako jo kliče?«

»Čakaj, on ji pravi: Da ... a ... ling.«

»Saj to ni ime, to je nežna beseda.«

»Nikdar ga nisem slišal imenovati jo drugače. Čakaj! Pač, enkrat v jezi jo je klical Ha ... a ... annah ...«

»Pa veš za gotovo, da se imenuje O'Donaghie?«

Indijane me je premotril.

»Odkod naj vem? Tu se imenuje vsakdo kakor hoče. Jaz — kolikor se spominjam in dolgo je že tega — sem štirikrat menjal svoje ime. Imena, vidiš, so kakor mokasini; ko jih obnosiš, potrebuješ druge. Ne morem pojmiti, zakaj ste vi belokožci tako divji na svoja imena. Odkar je tukaj, se imenuje O'Donaghie, to je vse, kar vem ... A lahko ti povem še nekaj, če hočeš. Deklica, starejša dete, ne vem, kako ji je ime, gotovo ni njegov otrok.«

»Odkod to veš?«

»Kako bi naj bila njegova? Mož in žena imata oči take barve, kakor so nebesa, in prav take ima najmlajše, ki je prišlo začetkom zime na svet. A starejša ima oči, čakaj, katere barve? Kako bi že dejal? Take barve kakor je drevesna skorja. Čakaj! Take oči ima kakor ti.«

... Zemlja se ni stresla. Kljub temu se je pred mojimi očmi vse zavrtelo: Indijane, ogenj, kože na deskah, vse stvari, kot bi jih bila pognala eksplozija v zrak. Ko sem dobil od zaprepasčenega Indijanca še nekaj odgovorov na svoja vprašanja, sem vedel: slučaj je bil spretnejši od gospoda Snoobya in njegovih tovarišev. Odkril sem sled za Hanno in Archerjem.

X.

Celo tistega, ki pozna hitrost Indijancev na potovanju, vsakokrat na novo preseneča, s kakšno naglico se širijo novice v kraju, kjer ni prav nobenih prometnih sredstev.

Kakor sem se trudil, da bi čim hitreje prevelil milje med seboj in svojim ciljem, prišel čez drveče reke, spolzel skozi gozdove, premagal s snegom pokrite vrhove, kjer sem se včasih pogrezal do pasu — ko sem dospel, je bila koča že zapuščena. Sto malenkosti je izdajalo grozno naglico, s katero je bil izvršen prvi korak na begu. Tako je ostal tudi glavnik z dvema tremi plavimi lasmi, ki sem jih nekaj tako rad božal. Ta pogled je obudil v meni čuvstvo, o katerem sem mislil, da je že davno zadušeno.

Dogodki so me preveč surovo presenetili. Prehitro sem bil odšel na pot, da bi bil imel kaj časa premisliti, kaj naj sedaj storim. Kaj naj bi storil, če bi nenadoma stal pred ženo, ki je zapustila moj dom, in pred njenim zapeljivcem? Nenadoma sem videl jasno. Bogve kateri praded iz predzgodovinskih časov mi je narekoval svojo nasilno modrost. Da, spustim se z Archerjem v boj na življenje in smrt in ko ga ubijem — da, ubijem — ponavljal sem to besedo sam pri sebi z barbarskim veseljem — odpeljem žensko kot bojni plen s seboj, kot sužnjo, ki se mi ima pokoriti. Strašna okrutnost je bila v teh in takih predstavah, podobna tisti, ko se od lakote izčrpan vrže na ubito žival, da ji toplo kri izpije. Misel, da se Archerju in Hanni osetim na tak način, da njega ubijem, je bila prav tako osrečujoča, kakor ta, da se zopet polastim tiste žene. Nisem dvomil, da bi še v mojih dlaneh iskala za sledovi krvi tistega moža, ki ga je tako ljubila, da je radi njega vse razbila ... Brez dvoma, te predstave so bile bolne ... A tudi jaz, sem menil, imam pravico do sreče na tem svetu, ali ne? Tem hujše zanjo, ki me je silila, da si jo na tak način pri pravim.